

โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์

เรื่อง

พฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชน

ในภาคตะวันออกโดย COM-B model

Antibiotic practice of community pharmacist in Eastern part of Thailand

by using COM-B model

โดย

นสภ.อติชาติ สุนทรปัญญาภูธ รหัส 58210135

นสภ.จิรายา พูลรักษ์ รหัส 58210159

นสภ.พิชญา บุญบางขันธุ์ รหัส 58210192

โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบัณฑิต ปีการศึกษา 2561

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์

เรื่อง

พฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชน

ในภาคตะวันออกโดย COM-B model

Antibiotic practice of community pharmacist in Eastern part of Thailand

by using COM-B model

โดย

นสภ.อติชาติ สุนทรปัญญาวุธ รหัส 58210135

นสภ.จิรายา พูลรักษ์ รหัส 58210159

นสภ.พิชญา บุญบางขันธุ์ รหัส 58210192

โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบัณฑิต ปีการศึกษา 2561

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำนำ

โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ประจำปี 2562 เรื่อง พฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้โดย COM-B model เป็นส่วนหนึ่งของวิชาโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ 2 รหัสวิชา 791591 เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบัน ยาปฏิชีวนะเป็นทางเลือกหลักที่ใช้ควบคุมและรักษาโรคติดเชื้อ อย่างไรก็ตามการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างแพร่หลายในทุกหน่วยบริการทางสุขภาพ อาจมีผลทำให้เชื้อแบคทีเรียพัฒนาเป็นเชื้อดื้อยา และส่งผลให้โรคติดเชื้อมีการแพร่กระจายมากขึ้น รวมถึงทำให้การรักษาด้วยยาปฏิชีวนะมีประสิทธิภาพในการรักษาลดลงหรือไม่ได้ผล ปัญหาของสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนทั่วโลก มีผลมาจากหลายปัจจัย โดยหนึ่งในนั้นเกี่ยวกับการสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างไม่สมเหตุผลของเภสัชกรและแพทย์ รวมถึงปัญหาจากการซื้อยาปฏิชีวนะใช้เองของผู้ป่วย ในประเทศไทยได้มีการกำหนดให้ยาปฏิชีวนะหลายประเภทสามารถจ่ายได้โดยเภสัชกรในร้านขายยา ทำให้เภสัชกรชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพิจารณาเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะดังกล่าวอย่างสมเหตุผลและให้ความรู้ที่เหมาะสมกับผู้ป่วย

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาของปัจจัยที่ส่งผลต่อสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะดังกล่าวข้างต้น จึงได้สนใจศึกษาพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชน ที่เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิในการรักษาผู้ป่วย ในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้โดยทฤษฎีศึกษาพฤติกรรม COM-B model

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเภสัชกร และหน่วยงานสุขภาพที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ ที่สามารถนำข้อมูลไปพัฒนา สนับสนุน พฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านขายยา และควบคุมสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะต่อไป

คณะผู้วิจัย

2 พฤศจิกายน 2562

โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ประจำปี 2562

เรื่อง พฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ โดย COM-B model

ผู้จัดทำโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์

1. นสภ.อติชาติ สุนทรปัญญาธร รหัส 58210135
2. นสภ.จิรายา พูลรักษ์ รหัส 58210159
3. นสภ.พิชญา บุญบางขันธุ์ รหัส 58210192

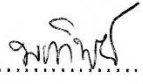
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์

1. ภญ. อ.ดร. พรทิพย์ พามนตรี
2. ภก.อ.ดร.กฤตภาส กังวานรัตนกุล

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในทุกภูมิภาคทั่วโลก เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้องค์กรต่าง ๆ กำลังเร่งดำเนินการแก้ไข ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดื้อยาปฏิชีวนะ มาจากการจ่ายยาไม่สมเหตุผลของเภสัชกรและแพทย์ ในประเทศไทยเภสัชกรมีบทบาทอย่างยิ่งในการควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านขายยาตามยุทธศาสตร์ในการด้านการดื้อยาจุลชีพของประเทศ พฤติกรรมการจ่ายยาของเภสัชกรจึงส่งผลสำคัญต่อการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะให้เหมาะสมได้ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยและหาความสัมพันธ์ ด้านความสามารถ โอกาส แรงกระตุ้น ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สุ่มเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 185 รายที่เป็นเภสัชกรให้บริการในร้านขายยา ใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับคะแนน 0-5 ชนิดเลือกตอบด้วยตนเอง ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน ความสามารถ โอกาส แรงกระตุ้น และพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะด้วย Spearman rank correlation coefficient พบว่า ปัจจัยในด้านความสามารถ โอกาส และแรงกระตุ้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง ($r=0.438$, $p < 0.001$), ($r = 0.261$, $p < 0.01$) และ ($r = 0.462$, $p < 0.01$) ตามลำดับ

โดยสรุปปัจจัยที่แสดงขนาดความสัมพันธ์ต่อกันมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงกระตุ้นกับพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ ($r = 0.462$) ส่วนปัจจัยที่มีขนาดความสัมพันธ์น้อยที่สุดอยู่ในระดับต่ำมาก คือ ปัจจัยด้านโอกาสและพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ ($r = 0.261$)

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Senior Project Academic Year 2019

: Antibiotic practice of community pharmacist in Eastern part of Thailand by using COM-B model

By

1. Atichat Suntornpanyawut	ID 58210135
2. Jiraya Poonrak	ID 58210159
3. Pitchaya Boonbangkhan	ID 58210192

Advisor

1. Dr. Porntip Parmontree	Ph.D (Major advisor)
2. Dr. Krittaphas Kungwanrattanakul	Ph.D (Co-advisor)

.....

ABSTRACT

The situation of antibiotic resistance is increasing across the world so it is considered a major problem requiring an urgent attention from many health organizations. Several previous studies revealed that unreasonable prescribing of physicians and dispensing of pharmacists are two major causes of antibiotic resistance.

In Thailand, pharmacists play a crucial role in regulating the use of antibiotics in pharmacies according to the country's antimicrobial resistance strategy. Nevertheless, evidence is lacking as concerns reasonable dispensing behavior of pharmacist in pharmacies. This cross-sectional survey study aims to examine the relationship between factors related to capability, opportunity, motivation and behavior of the dispensing antibiotic of the pharmacists in eastern part of Thailand. The sample were randomly selected to ensure the representative of pharmacist in the eastern part of Thailand. A total of 185 participants were recruited and asked to complete the paper-based, self-administered questionnaires consisting of 5 parts including basic information, capability, opportunity, motivation and behavior. A 5-point Likert scale was used as the response options of all survey questions. Spearman's correlation was determined the relationships between factors and the supervising behaviors for the use of antibiotics. The results

revealed the relationship of the capability, opportunity and motivation related to antibiotic dispensing behaviors ($r=0.438$, $p < 0.001$), ($r = 0.261$, $p < 0.01$) and ($r = 0.462$, $p < 0.01$) respectively. We concluded that motivation factor had a moderate correlation while the opportunity factor had a weak correlation with antibiotic dispensing behaviors of the pharmacist.

Major Advisor.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกล่าวนามเพื่อระลึกถึงพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ญ. อ. พรทิพย์ พามนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ อาทิ รวมถึงการตรวจแก้ไขโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ภก. อ. พุทธ ศิลตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และความช่วยเหลือด้านการเก็บข้อมูล รวมถึงแนะนำการวิเคราะห์และแปลผลของข้อมูลในการจัดทำโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ภก.รศ.ดร. จิตินันท์ เอื้ออำนวย ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ รวมถึงให้คำแนะนำในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล และ ภก.ดร. กฤตภาส กังวานรัตนกุล ที่กรุณาช่วยให้คำแนะนำในการแปลผล ข้อมูลในโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ภก.อ.ดร. ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์ และ ภก.อ. ธราธิร์ ศรีจันทร์ ที่ให้เกียรติมาเป็นกรรมการสอบโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์

ขอกราบขอบคุณ ญ.อ.จากุพจน์ เหมพรรณไพเราะ ภก.อ.นันทพล วงศ์สุขเกษม และ ญ.อ.มัจฉรินทร์ หาญทรงกนิษฐ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้โครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณเภสัชกรทุกท่านที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย อาทิ ครอบครัวของคณะผู้จัดทำ พี่ และเพื่อนทุกท่าน ที่ให้ความสนับสนุนในการจัดทำโครงการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์

คณะผู้วิจัย

2 พฤศจิกายน 2562

สารบัญ

คำนำ	๗
บทคัดย่อ	๘
ABSTRACT	๙
กิตติกรรมประกาศ	๑๐
สารบัญ	๑๑
สารบัญตาราง	๑๒
สารบัญภาพ	๑๓
บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐาน	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
กรอบแนวคิด	4
นิยามศัพท์	5
ทบทวนวรรณกรรม	6
ทฤษฎีวงล้อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior Change Wheel)	6
บทบาทเภสัชกรชุมชน	8
พฤติกรรมของเภสัชกรชุมชนต่อการควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	9
พฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยา	10
ปัจจัยต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยา	10
ระเบียบวิธีวิจัย	13
รูปแบบงานวิจัย	13
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
เครื่องมือการวิจัย	15

ความเที่ยงตรง และ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	17
การเก็บข้อมูล	18
จริยธรรมงานวิจัย	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	19
แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ	20
งบประมาณ	21
ผลการวิจัย	22
ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	22
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน	24
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถ (Capability)	24
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแรงกระตุ้น (Motivation)	26
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรม (Behavior)	27
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman's Correlation Coefficient)	28
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจ่ายยาของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกเฉียง	28
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถ โอกาส ปัจจัยกระตุ้น พฤติกรรมการดูแลการใช้ยา	29
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	31
คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	31
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียง	31
จุดเด่นของงานวิจัย	33
ข้อจำกัดของงานวิจัย	33
ข้อเสนอแนะของงานวิจัย	33
เอกสารอ้างอิง	34
ภาคผนวก	37
ภาคผนวก ก จริยธรรมการวิจัย	38

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย	40
ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย	52
ภาคผนวก ง แบบฟอร์มรายงานการเงิน	66
ภาคผนวก จ อักษรวิสุทธิ	68

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 อัตราส่วนร้านยา จำนวนร้านยาที่ต้องเก็บแบบสอบถามในแต่ละจังหวัด ภูมิภาค	14
3.2 ตารางแสดงแผนการดำเนินงาน	20
3.3 งบประมาณในการดำเนินงานวิจัย	22
4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	24
4.2 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านความสามารถของการจ่ายยาปฏิชีวนะ ในร้านขายยา	25
4.3 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านโอกาสด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ ในร้านขายยา	26
4.4 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านแรงกระตุ้นด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ ในร้านขายยา	28
4.5 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านพฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ ในร้านขายยา	29

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
2.1 ภาพแสดงวงล้อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	6
2.2 แผนภาพแสดงทฤษฎีวงล้อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม COM-B model	8
2.3 แผนภาพแสดงบทบาทหน้าที่เภสัชกร	9
4.1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถ โอกาส ปัจจัยกระตุ้น และพฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	32

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การดื้อยาปฏิชีวนะ (Antibiotic Resistance) หมายถึง สถานการณ์ที่เชื้อแบคทีเรียมีการพัฒนาตนเองทางพันธุกรรมเพื่อให้ทนต่อยาปฏิชีวนะ ซึ่งทำให้ยาปฏิชีวนะมีประสิทธิภาพลดลง ส่งผลให้เกิดความล้มเหลวต่อการรักษาโรคติดเชื้อแบคทีเรีย ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการดื้อยาปฏิชีวนะได้เร็วขึ้น เช่น การใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่เหมาะสม โดยการได้รับยาโดยไม่มีข้อบ่งชี้ หรือ การได้รับยาเกินความจำเป็น รับประทานยาไม่ครบตามจำนวนวัน (1,2) จากการศึกษาในยุโรปพบว่ามากกว่าร้อยละ 40 มีปัญหาหลักของการใช้ยาอย่างไม่สมเหตุสมผล มาจากการซื้อยาปฏิชีวนะรับประทานเองของผู้ป่วย และการสั่งจ่ายยาของเภสัชกร และแพทย์เอง โดยปัญหาโรคหลักที่ได้รับยาปฏิชีวนะไม่เหมาะสม คือ การใช้ยาเพื่อรักษาอาการเจ็บคอ และไข้หวัด โดยอาการเหล่านี้ส่วนใหญ่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส ยาปฏิชีวนะจึงไม่มีประสิทธิภาพในการรักษาอาการดังกล่าว⁽³⁾ ซึ่งปัญหาเหล่านี้นำมาสู่การดื้อยาปฏิชีวนะได้เร็วขึ้น

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ยาปฏิชีวนะเป็นทางเลือกหลักที่ใช้ควบคุม และรักษาโรคติดเชื้อ อย่างไรก็ตามการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างแพร่หลายมีผลทำให้เชื้อแบคทีเรียพัฒนาเป็นเชื้อดื้อยา และส่งผลให้โรคติดเชื้อมีการแพร่กระจายมากขึ้น เพิ่มอัตราการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล มีอัตราการตาย และอัตราการทุพพลภาพมากขึ้น ส่งผลให้สูญเสียค่ารักษาพยาบาลมากขึ้น จากผลกระทบข้างต้นเป็นสาเหตุให้ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การพัฒนายาปฏิชีวนะเป็นไปได้ยากขึ้น (3) ช่วงหลายปีที่ผ่านมา การดื้อยาปฏิชีวนะของเชื้อแบคทีเรียมีความรุนแรงมากขึ้น และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น จนทำให้ยาปฏิชีวนะที่เคยใช้ได้ผลในอดีตไม่สามารถให้ผลได้ปัจจุบัน สถานการณ์เช่นนี้ทำให้ทั่วโลกเข้าสู่ “ยุคหลังยาปฏิชีวนะ (post-antibiotic era)” การเจ็บป่วยจากติดเชื้อแบคทีเรียเพียงเล็กน้อยอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ส่งผลให้การทำการหัตถการทางการแพทย์ เช่น การให้ยาเคมีบำบัด การปลูกถ่ายอวัยวะ การผ่าตัด ไม่สามารถทำได้อีกต่อไป เพราะหัตถการทางการแพทย์เหล่านี้ ต้องอาศัยยาปฏิชีวนะในการป้องกัน และรักษาการติดเชื้อ ในประเทศไทยปัญหาการใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่เหมาะสมพบได้ในสถานพยาบาลทุกระดับของประเทศ และร้านขายยา การดื้อยาปฏิชีวนะหลักๆ มาจากการดื้อยาของเชื้อแบคทีเรียแกรมลบในโรงพยาบาลซึ่งเป็นเชื้อที่พบบ่อยในหอผู้ป่วยในของโรงพยาบาล เช่น *Acinetobacter* spp และ *Pseudomonas* spp. และเชื้อแบคทีเรียที่เป็นปัญหาในชุมชน เช่น

Escherichia coli (*E.coli*), *Klebsiella* spp., *Neisseria gonorrhoeae* ส่วนเชื้อแบคทีเรียที่เป็นปัญหาในสัตว์ และในอาหาร คือ *E.coli* , *Campylobacter* spp. และ *Salmonella* spp. (4) โดยเฉพาะเชื้อ *E.coli* สามารถสร้างกลไกถ่ายพันธุกรรมของยีนส์ Plasmid-Mediated Colistin Resistance (MCR 1) ให้ดื้อต่อยา colistin ได้ (5) นั่นหมายถึง มีโอกาสล้มเหลวสูงจากการรักษาด้วยยา colistin ในกรณีที่ผู้ป่วยมีเชื้อดื้อยา *E.coli* นอกจากนั้นยังพบแนวโน้มอัตราการดื้อยาของเชื้อ *Acinetobacter* spp. และ *P. aeruginosa* ต่อยา imipenem เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลกระทบนี้ทำให้ทางเลือกในการรักษามีข้อจำกัด โดยเฉพาะอย่างการดื้อยาปฏิชีวนะกลุ่ม carbapenem และ colistin (4) ซึ่งเป็นยากลุ่มสุดท้ายที่ใช้ในการรักษาการติดเชื้อแบคทีเรียดื้อยา นอกจากนั้นยังพบว่าผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อแบคทีเรียซึ่งดื้อต่อยานั้นมีมากถึงปีละ 88,000 ราย เสียชีวิตปีละ 38,000 ราย คิดเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจโดยรวมสูงถึง 4.2 หมื่นล้านบาท (6)

การกระจายยาปฏิชีวนะ ในหน่วยบริการสุขภาพระดับชุมชน ในภาคเอกชน เช่น คลินิก และร้านยามีรายการยาปฏิชีวนะมากกว่าหน่วยบริการของภาครัฐ คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เนื่องจากหน่วยบริการของภาคเอกชนนั้นไม่มีมาตรการควบคุมกรอบรายการยา ดังนั้นจึงขึ้นกับดุลพินิจของผู้ประกอบการทั้งสิ้น จึงทำให้ในคลินิก และร้านยามียาปฏิชีวนะทั้งที่อยู่ในบัญชี ก ข ค ง ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ และยาที่อยู่นอกบัญชียาหลักแห่งชาติ ส่วน รพ.สต. มีมาตรการในการควบคุมกรอบรายการยา โดยอ้างอิงจากบัญชียาหลักแห่งชาติเป็นหลัก รายการยาปฏิชีวนะส่วนใหญ่เป็นยาในบัญชี ก และ ข จึงทำให้ รพ.สต. มีรายการยาปฏิชีวนะน้อยกว่าหน่วยบริการสุขภาพในภาคเอกชน แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติบาง รพ.สต. ที่มีแพทย์ออกตรวจมีการพบรายการยาปฏิชีวนะที่หลากหลายมากกว่า เช่น มียาปฏิชีวนะในบัญชี ค และ ง และยังพบว่ามียานอกบัญชียาหลักแห่งชาติ รายการยาปฏิชีวนะที่มีการกระจายมากที่สุด ของหน่วยบริการสุขภาพระดับชุมชนทุกประเภทที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า 3 อันดับแรก คือ amoxicillin norfloxacin และ dicloxacillin ตามลำดับ (7)

การสั่งใช้และการจ่ายยาปฏิชีวนะ อัตราการจ่ายยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคที่ไม่จำเป็นต้องได้รับยาปฏิชีวนะ คือ โรคติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจส่วนบน โรคหวัดเจ็บคอ โรคท้องร่วงเฉียบพลัน และอาหารเป็นพิษ พบว่าใน รพ.สต. มีอัตราการสั่งใช้ยาปฏิชีวนะน้อยกว่าในคลินิก และร้านยาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉลี่ยมีการสั่งใช้ร้อยละ 20-30 ส่วนคลินิก และร้านยา มีอัตราการสั่งใช้ยาปฏิชีวนะร้อยละ 40-60 อาจเป็นผลมาจาก ผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในสถานบริการสุขภาพระดับชุมชนของภาครัฐ คือ รพ.สต. นั้นใช้สิทธิการรักษาแบบสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า การได้รับยามากเกินไป หรือ รับประทานความจำเป็นจึงน้อยกว่าผู้ป่วยที่เข้ารับบริการสุขภาพระดับชุมชนในภาคเอกชน คือ คลินิก และร้านยา ซึ่งทั้ง 2 แห่งนี้ส่วนใหญ่เก็บค่าบริการจากผู้ป่วยโดยตรง และอาจเป็นความต้องการของผู้ป่วยที่ต้องการหายป่วยโดยเร็ว และการรักษาที่ดีมีคุณภาพ จึงทำให้บางครั้งได้รับยามากเกินจำเป็น ส่วนโรคที่ควรได้รับยาปฏิชีวนะ คือ โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบเฉียบพลัน พบว่าหน่วยบริการสุขภาพระดับชุมชนทั้ง 3 ประเภท มีการจ่ายยาปฏิชีวนะมากกว่าร้อยละ 80 โดยคลินิกมีอัตราการจ่ายยาปฏิชีวนะสูงสุดร้อยละ 90 (7)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและประเมินความสามารถเรื่องการจ่ายยาปฏิชีวนะในเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาและประเมินโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายยาของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาและประเมินถึงปัจจัยกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายยาของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อศึกษาและประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับการจ่ายยาของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความสามารถ โอกาส และปัจจัยกระตุ้นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจ่ายยาของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

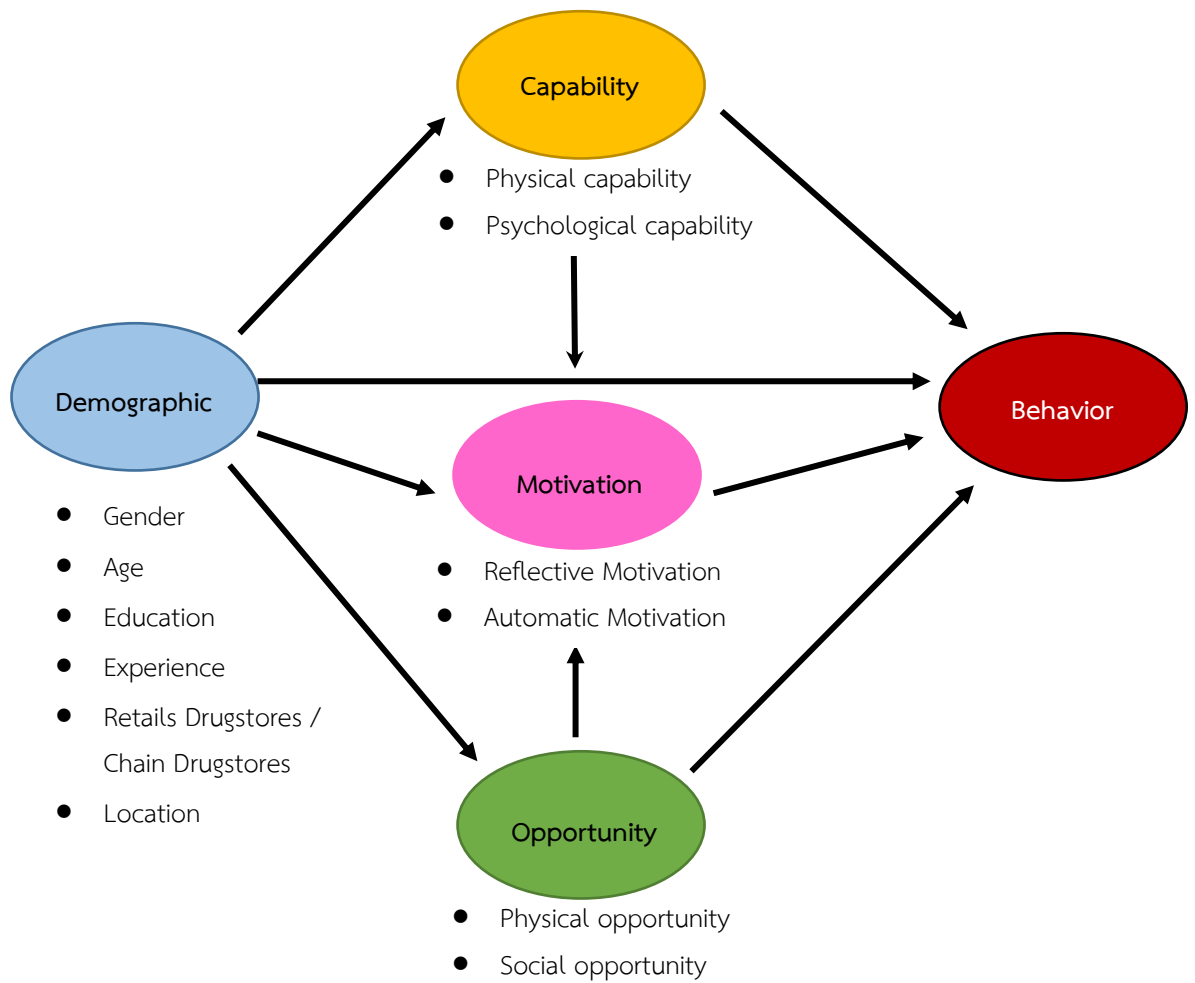
สมมติฐาน

1. เภสัชกรมีความรู้ความสามารถในการจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างสมเหตุสมผล
2. สิ่งแวดล้อมและโอกาสทางสังคมส่งผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกร
3. แรงจูงใจและแรงกระตุ้นภายในและภายนอกส่งผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกร
4. เภสัชกรมีพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุสมผล
5. ความรู้ความสามารถ สิ่งแวดล้อม โอกาสทางสังคม แรงจูงใจและแรงกระตุ้นทั้งภายในและภายนอกส่งผลต่อพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบถึงพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. สามารถทราบถึงปัจจัยด้านความสามารถ โอกาส และแรงกระตุ้น ต่อพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกร เพื่อสามารถนำมาพัฒนา หรือสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมแก่เภสัชกรในพื้นที่ได้
3. สามารถนำข้อมูลงานวิจัย ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นๆของประเทศได้ ในด้านการสนับสนุนการดูแลการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยา
4. หน่วยงาน องค์กรด้านวิชาชีพ สามารถนำข้อมูลไปพัฒนา และสนับสนุนพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยาได้อย่างถูกต้อง
5. คณะเภสัชศาสตร์ สามารถนำข้อมูลเพื่อไปเตรียมการสนับสนุนการเสริมสร้างการตระหนักรู้ และพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
6. ผู้กำหนดนโยบายสามารถนำข้อมูลเป็นพื้นฐานในการประกอบการตัดสินใจในการนำการควบคุมดูแลการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยาลงสู่การปฏิบัติได้ในอนาคต

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์

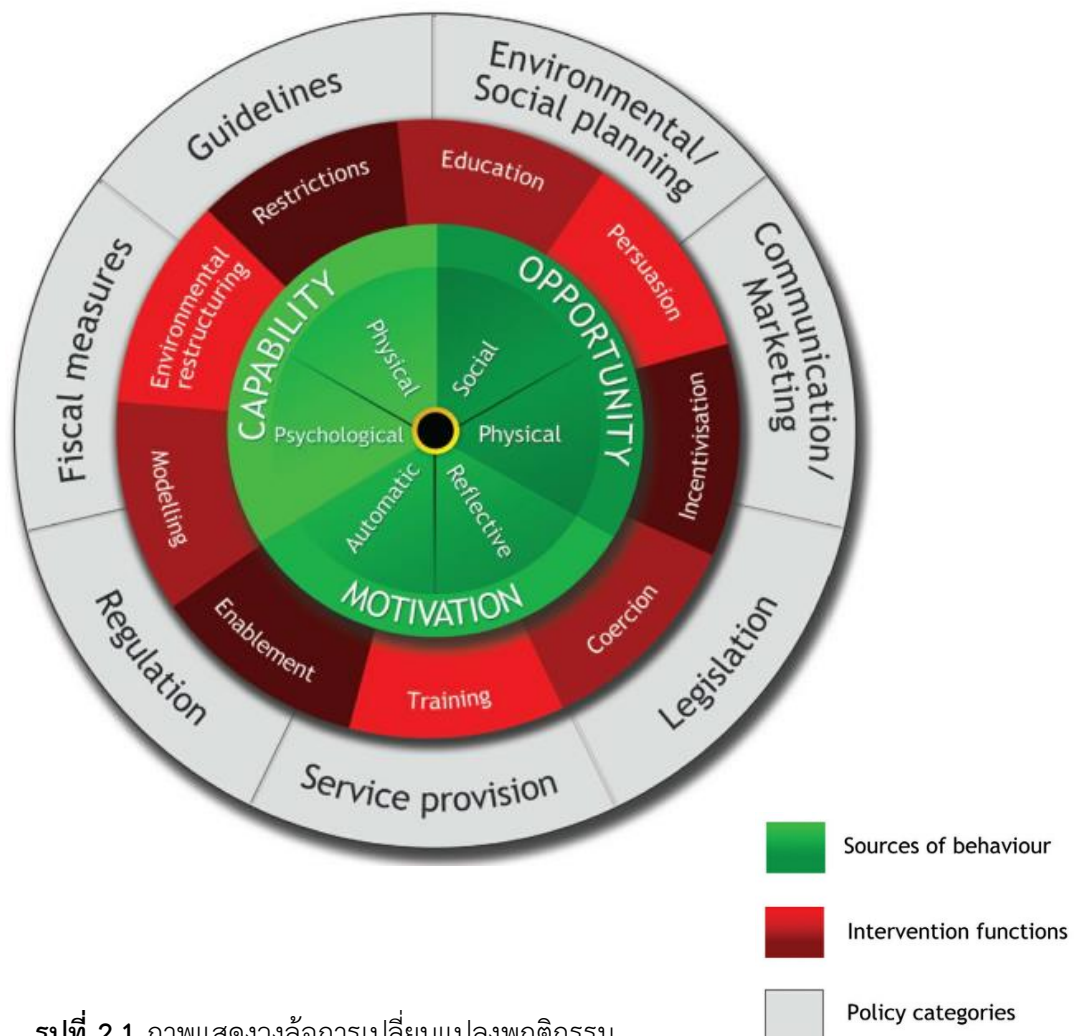
1. **ความสามารถ (capability)** หมายถึง ความสามารถของเภสัชกรในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
  - 1.1. **ความสามารถทางร่างกาย (Physical capability)** หมายถึง ความสามารถของเภสัชกรที่เกี่ยวกับการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ รวมถึง ระดับการศึกษาเภสัชกร
  - 1.2. **ความสามารถทางจิตใจ (Psychological capability)** หมายถึง ความสามารถของเภสัชกรด้านทัศนคติ ความใส่ใจ และการตัดสินใจของเภสัชกร ในการการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ
2. **โอกาส (Opportunity)** หมายถึง โอกาสที่เอื้อให้เภสัชกรจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
  - 2.1. **โอกาสทางกายภาพ (Physical opportunity)** หมายถึง การเข้าถึงแหล่งข้อมูล กิจกรรมสนับสนุนการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ
  - 2.2. **โอกาสทางสังคม (Social opportunity)** หมายถึง อิทธิพลทางสังคม วัฒนธรรม ภาษา ผู้ป่วย และ บุคลากรการแพทย์ หรือ บุคคลอื่น ๆ ที่มีผลต่อการการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร
3. **แรงกระตุ้น (Motivation)** หมายถึง แรงกระตุ้นที่มีผลให้เภสัชกรจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
  - 3.1. **แรงจูงใจแบบสะท้อนกลับ (Reflective Motivation)** หมายถึง ความมั่นใจ และความเชื่อมั่นของเภสัชกรต่อตนเอง และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ
  - 3.2. **แรงจูงใจแบบอัตโนมัติ (Automatic motivation)** หมายถึง แรงกระตุ้นจากสัญญาณของตัวเภสัชกรเองในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ
4. **พฤติกรรม (Behavior)** พฤติกรรมที่เภสัชกรแสดงออกในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีวงล้อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior Change Wheel)

ทฤษฎีการศึกษาพฤติกรรมวงล้อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior Change Wheel) ถูกพัฒนาในปี 2010 ใช้ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสุขภาพทั้งบุคลากรการแพทย์และประชาชนทั่วไป ดังแสดงดังรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 ภาพแสดงวงล้อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ที่มา : Implementation Science, 2011

โดยงานวิจัยนี้ได้เสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกของพฤติกรรมด้วย COM-B โมเดล ซึ่งแบ่งได้เป็น (8)

C (Capability) หมายถึง ความสามารถทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ของแต่ละบุคคลในการแสดงพฤติกรรม ทางกายภาพ เช่น ความสามารถในการวินิจฉัยโรค และการเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างสมเหตุสมผล โดยความสามารถ (Capability) (8) แบ่งเป็น

ความสามารถทางร่างกาย (Physical capability) หมายถึง ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับทักษะในการแสดงออกพฤติกรรม ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ เช่น ทักษะในการตรวจวินิจฉัย ทักษะในการออกกำลังกาย ทักษะในการจ่ายยา (8)

ความสามารถทางจิตใจ (Psychological capability) หมายถึง ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ การเรียนรู้ ความจำ ความใส่ใจ และกระบวนการตัดสินใจ เช่น ความเข้าใจของโรค และการรักษา ความจำ ความสามารถในการตัดสินใจ และความคิด รวมถึงการวางแผน (8)

O (Opportunity) หมายถึง โอกาส ซึ่งครอบคลุมถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งรวมทั้งตัวบุคคล (ผู้สั่งจ่ายยา) สิ่งแวดล้อม และโอกาสทางสังคม (วัฒนธรรม ภาษา แนวคิดต่าง ๆ) เหล่านี้อาจมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ (8) แบ่งเป็น

โอกาสทางกายภาพ (Physical opportunity) หมายถึง โอกาสที่เอื้อโดยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ราคา การเข้าถึงข้อมูลแหล่งความรู้ การจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจ่ายยาอย่าง (2, 8)

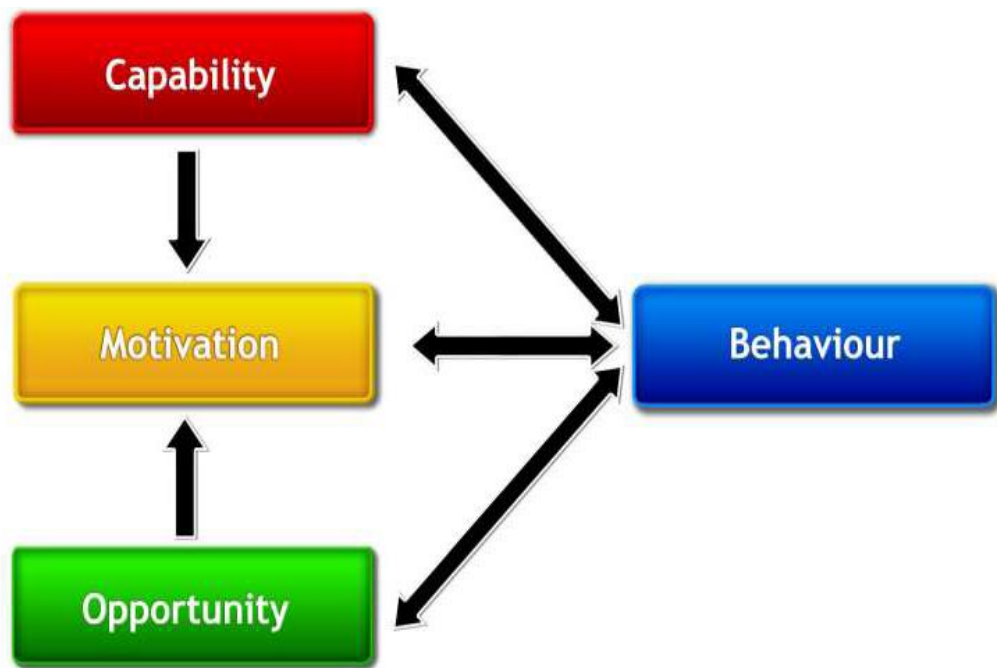
โอกาสทางสังคม (Social opportunity) หมายถึง อิทธิพลทางสังคม วัฒนธรรม ภาษา แนวคิดจากบุคคลรอบข้างที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม (2)

M (Motivation) หมายถึง แรงกระตุ้น และแรงจูงใจ ที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรม แบ่งเป็น

แรงกระตุ้นแบบสะท้อน (Reflective Motivation) หมายถึง การเชื่อมั่นผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น และเชื่อในความสามารถของตัวเอง การรับรู้ต่อการเป็นโรคหรือสถานการณ์ ความเชื่อเกี่ยวกับการรักษาว่าจะได้รับผลอย่างไร (2, 8)

แรงกระตุ้นแบบอัตโนมัติ (Automatic motivation) หมายถึง แรงกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ แรงดลใจที่เกิดจากการเรียนรู้ (2, 8)

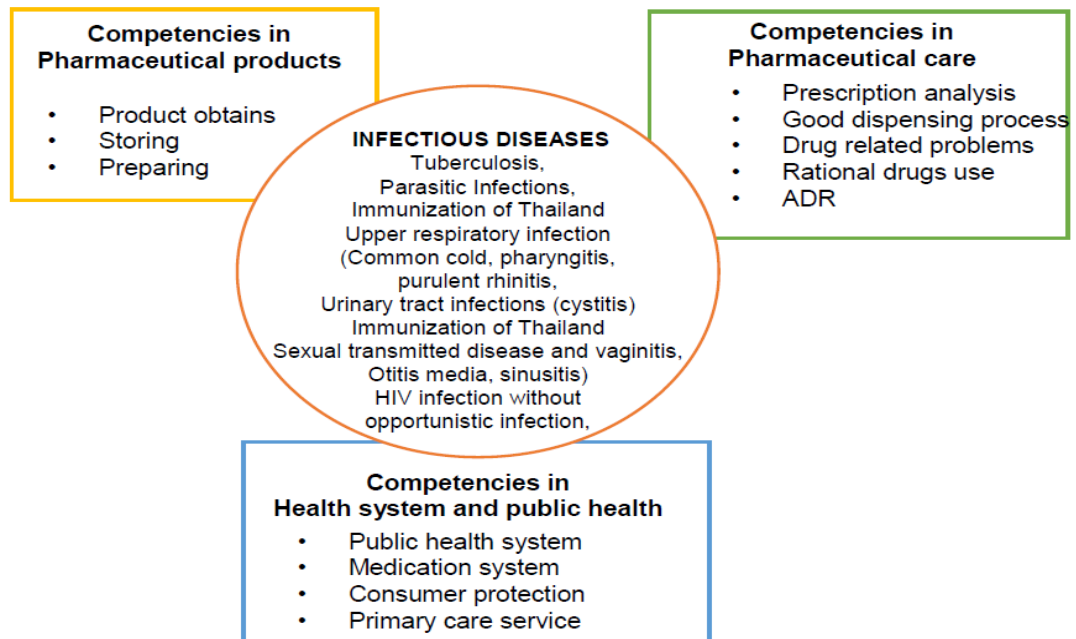
B (Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาของแต่ละบุคคล โดยส่งผลจากปัจจัยข้างต้น ได้แก่ Capability, Opportunity และ Motivation

รูปที่ 2.2 แผนภาพแสดงทฤษฎีวงล้อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม COM-B model
ที่มา In-Depth Review Using COMB Model , 2017

บทบาทเภสัชกรชุมชน

ประเทศไทยได้มีการกำหนดให้ยาปฏิชีวนะหลายประเภทจัดเป็นยาอันตราย และสามารถจ่ายได้โดยเภสัชกรในร้านยา ทำให้เภสัชกรชุมชน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพิจารณาเลือกใช้ยาปฏิชีวนะดังกล่าวอย่างสมเหตุผล และให้ความรู้ที่เหมาะสมกับผู้ป่วย แม้ในประเทศไทยยังไม่มีกระบวนการแนวทางของเภสัชกรชุมชนในการควบคุมดูแลการใช้ยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial Stewardship in Community Pharmacy) ที่ชัดเจน แต่จากเกณฑ์สมรรถนะร่วมของสภาเภสัชกรรม ได้กำหนดสมรรถนะให้เภสัชกรจำเป็นต้องมีความสามารถในการดูแลรักษา และจ่ายยาในโลกเบื้องต้นได้ ซึ่งไม่เพียงแต่การใช้ยาอย่างสมเหตุผลเท่านั้น ยังรวมถึงการจัดหา จัดเก็บ และจัดเตรียมยาปฏิชีวนะ และการสร้างเสริมสุขภาพในเชิงระบบอีกด้วย (9) ดังรูปที่ 2.3

รูปที่ 2.3 แผนภาพแสดงบทบาทหน้าที่เภสัชกร

ที่มา Community pharmacist competency to provide antimicrobial in Thailand, 2017

จากสมรรถนะดังกล่าว ทำให้เภสัชกรมีความสำคัญ และมั่นใจต่อการใช้ยาปฏิชีวนะได้ในร้านยา จากการศึกษาวิจัยการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และชลบุรี ในปี 2560 พบว่า เภสัชกรจ่ายยาต้านจุลชีพในร้านยาเนื่องจากกฎหมายอนุญาต และมีความมั่นใจในสมรรถนะของตนที่พิจารณาจ่ายยาปฏิชีวนะได้ในโรคติดเชื้อที่ไม่รุนแรง โดยสอดคล้องกับนโยบายจากสหพันธ์เภสัชกรรมนานาชาติ (FIP) โดยระบุว่า ร้านยาถือเป็นจุดบริการแรกในการบริการสุขภาพที่ประชาชนที่มีปัญหาสุขภาพในระดับเบื้องต้น เภสัชกรชุมชนจึงควรมีบทบาทต่อการจ่ายยาต้านจุลชีพ รวมถึงยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล และควรตระหนักถึงการื้อยาต้านจุลชีพด้วยเช่นกัน เภสัชกรชุมชนสามารถเป็นแกนนำในการสร้างเสริมสุขภาพ และการให้สุขศึกษาแก่ประชาชนในเรื่องการป้องกันการติดเชื้อ การให้วัคซีน และการใช้ยาปฏิชีวนะได้ในร้านยา

พฤติกรรมของเภสัชกรชุมชนต่อการควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ

ในประเทศไทยได้มีการศึกษาพฤติกรรมของเภสัชกร หรือ บุคลากรในร้านยาที่จ่ายยาปฏิชีวนะมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีความชัดเจนโดยเฉพาะการใช้ยาอย่างสมเหตุผล การวิจัยในปี 2551 ในจังหวัดปทุมธานีพบว่า บุคลากรในร้านยาในจังหวัดดังกล่าวควรได้รับการอบรมเรื่องการควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะโดยพบว่ามีเหตุผลหลักด้วยกัน 4 สาเหตุ คือ การใช้ยาปฏิชีวนะไม่สมเหตุผล ความกังวลต่อความพึงพอใจของลูกค้าหากไม่ทำการจ่ายยา การขาดความรู้ และการขาดยาที่จะรักษา สอดคล้องกับการศึกษาในปี 2553 ที่จังหวัดสงขลา (13) โดยผู้วิจัยทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยท้องรวมในเด็ก พบว่า การขาดการซักประวัติที่ดี ขาดความรู้ ความต้องการของลูกค้า เป็นปัจจัยในการจ่ายยาปฏิชีวนะโดยบุคลากรในร้านยาในผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าวอย่างไม่สมเหตุผล แม้การศึกษาวิจัยทั้งสองไม่ได้ระบุว่าผู้จ่ายยาเป็นเภสัชกรหรือบุคลากรอื่นๆ แต่ทำให้

ทราบว่า การใช้ยาปฏิชีวนะสมเหตุสมผลเกิดขึ้นบ่อยครั้งในร้านยา ในปี 2555 มีโครงการสนับสนุนการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุสมผลในร้านยา สำหรับโรคทางเดินหายใจส่วนบน โดยเภสัชกรทำการตรวจแยกความแตกต่างของการติดเชื้อจากไวรัส และแบคทีเรียด้วยกระจกส่องคอ ทำให้เภสัชกรสามารถเลือกใช้ยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม หรือ ไม่จ่ายยาปฏิชีวนะอย่างพร่ำเพรื่อ (13) จากข้อมูลจากข้อมูลทางวิชาการข้างต้นจะเห็นได้ว่าเภสัชกรชุมชนเองควรพัฒนาบทบาท และรับผิดชอบหน้าที่ของตนโดยเฉพาะการควบคุมดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านยาให้ชัดเจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการดำเนินการด้อยาลูชีพของประเทศไทย

พฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยา

เชื้อแบคทีเรียดื้อยามีการแพร่กระจายเพิ่มขึ้นเป็นวงกว้าง จากการศึกษาในยุโรป พบว่ามากกว่าร้อยละ 40 มีการสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างไม่สมเหตุสมผล สาเหตุหลัก มาจากการซื้อยาปฏิชีวนะใช้เองเพื่อรักษาอาการเจ็บคอ และไข้หวัด โดยสาเหตุหลักของอาการเจ็บคอ และไข้หวัดนั้น มาจากการติดเชื้อไวรัส ซึ่งยาปฏิชีวนะไม่มีประสิทธิภาพในการรักษาโรคติดเชื้อไวรัส นอกจากปัญหาจากการซื้อยาปฏิชีวนะใช้เองของผู้ป่วยแล้ว ยังพบปัญหาจากการจ่ายยาปฏิชีวนะที่ไม่สมเหตุสมผลของเภสัชกร และแพทย์ (10-12)

ในสถานการณ์ปัจจุบันการดื้อยาปฏิชีวนะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพในทุกพื้นที่ทั่วโลก โดยปัจจัยหลักมาจากการที่ผู้ใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่สมเหตุสมผล ในประเทศไทยระบบการจัดการการใช้ยาปฏิชีวนะยังไม่เป็นระบบระเบียบ และสามารถจ่ายได้โดยไม่มีใบสั่งแพทย์ในร้านขายยา อย่างไรก็ตาม ความชุกของการดื้อยาปฏิชีวนะในชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในช่วงที่ผ่านมาโรงพยาบาลในประเทศไทย นั้นมีการใช้ยาปฏิชีวนะที่มากขึ้นจากการศึกษาโดยใช้ผู้ป่วยจำลอง mock case เพื่อศึกษาลักษณะการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านขายยาในจังหวัดปทุมธานี ในปี ค.ศ.2010 และพบว่า ร้อยละ 71 คนใช้ได้รับยาปฏิชีวนะจากร้านขายยา และร้อยละ 29 คนใช้ได้รับยาปฏิชีวนะจากคลินิกแพทย์ และจากโรงพยาบาล (13)

การศึกษาในปีค.ศ. 2006 พบการจ่ายยาปฏิชีวนะที่ไม่สมเหตุสมผลจากร้านขายยาในโรคดังต่อไปนี้ โรคไซนัสอักเสบเฉียบพลันจากการติดเชื้อไวรัส มากที่สุด ร้อยละ 80 โรคทางเดินอาหารอักเสบเฉียบพลันจากการติดเชื้อไวรัส มากถึง ร้อยละ 76 โรคติดเชื้อในลำคออักเสบเฉียบพลัน ร้อยละ 74 โรคไข้หวัดใหญ่ Influenza ร้อยละ 65 ผลลุลอกแบบไม่ได้มีการติดเชื้อแบคทีเรีย ร้อยละ 64 และพบการจ่ายยาปฏิชีวนะในทั้ง 5 โรคข้างต้น ร้อยละ 20 ของร้านขายยาในจังหวัดปทุมธานี (14)

ปัจจัยต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยา

จากบทความเรื่อง Factors Influencing Clinician's Antibiotic Prescribing Behaviors (APB) in Bangladesh: In-Depth Review Using COMB Model กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อสรุปอิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมในการจ่ายยาปฏิชีวนะของบุคลากรทางการแพทย์ในประเทศบังคลาเทศ โดยคัดเลือกบทความมาจาก scientific database of Web of Science, Global Health, Medline, PubMed, the Lancet, Cochrane Library and websites of some health

organizations และ Bangladesh Ministry of Health ใช้ COMB model เป็นกรอบทฤษฎีในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจ่ายยาปฏิชีวนะ และพบช่องว่างของความแตกต่างทางความรู้ ทักษะ ความตระหนักรู้ ในการใช้ยาปฏิชีวนะของแพทย์แต่ละคน การขาดการฝึกฝน ขาดการตรวจสอบ และพบว่าความไม่รู้และความหวังจากใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ป่วย รวมถึงข้อมูลที่ผิดพลาด และ แรงจูงใจทางการเงินที่เกิดจากบริษัทยาส่งผลให้มีการจ่ายยาปฏิชีวนะที่แพง และไม่จำเป็น ยิ่งกว่านั้น การขาดการยอมรับ และการบังคับใช้นโยบายด้านกฎระเบียบ ทำให้ทัศนคติที่มีต่อยาปฏิชีวนะในบังคลาเทศแย่ลง (15)

ประเทศไทย และประเทศที่กำลังพัฒนาประสบปัญหาเชื้อดื้อยาปฏิชีวนะจากการใช้ยาที่ไม่สมเหตุสมผล สาเหตุมาจากเภสัชกรมีความรู้ที่ไม่เพียงพอ ทัศนคติที่ผิดต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ ขาดการฝึกฝนทักษะ แต่การใช้ยาอย่างไม่สมเหตุสมผลไม่ได้เป็นสาเหตุเดียวที่ทำให้ การรักษาไม่ได้ผลเพิ่มอัตราการตาย หรือ อัตราการพิการ และไม่ได้เพิ่มอัตราการอยู่โรงพยาบาลนานขึ้น การศึกษาแบบ cross sectional จากการทำแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความรู้ ทัศนคติ และทักษะการจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกรร้านขายยาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดชลบุรี ประเทศไทย ในปี 2017 โดยใช้ KAP Model จากการตอบแบบสอบถามของเภสัชกรชุมชนจำนวน 372 คน พบว่า โรคที่มีการจ่ายยาปฏิชีวนะมากที่สุด คือ โรคติดเชื้อทางเดินหายใจ โดยมีการจ่าย Aminopenicillin มากที่สุดในร้านขายยา ในประเทศไทยมีการรายงาน ว่า ความสามารถของเภสัชกรเป็นปัจจัยหลักในการจ่ายยาปฏิชีวนะ และร้อยละ 90 ของเภสัชกรร้านขายยามีความรู้ และทัศนคติที่ดีต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ และมีประสบการณ์ในการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างยาวนาน (16)

เภสัชกรในโรงพยาบาลถูกยอมรับเรื่องการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุสมผล แต่ศักยภาพของเภสัชกรชุมชนส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวกับการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุสมผล ในงานวิจัยสำรวจบทบาทการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชน ในการรักษาผู้ป่วยที่มีอาการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนบน (URTI) เภสัชกรชุมชนถูกให้มีบทบาทในการดูแลรักษาผู้ป่วยด้วยยาปฏิชีวนะ โดยให้มีความสามารถ (ความรู้เกี่ยวกับยา) โอกาส (ติดต่อกับผู้ส่งจ่ายยา และผู้ป่วย) รวมถึง ความรับผิดชอบ ในบทบาทหน้าที่ตัวเอง และมีการให้ความรู้ การจูงใจผู้ป่วยโดยมีแหล่งข้อมูลสนับสนุน เพื่อให้ผู้ป่วยเปลี่ยนพฤติกรรมตามคำปรึกษาที่ผู้ป่วยได้รับ ผู้เชี่ยวชาญโลกด้านการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจแสดงให้เห็นว่า มีผลกระทบเชิงบวก และสามารถส่งเสริมการจัดการตนเองที่เหมาะสมของโรค URTI และลดการใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่เหมาะสม เภสัชกรชุมชนได้รับการจัดให้เป็นผู้ดูแลรักษาผู้ป่วยด้วยยาปฏิชีวนะ เพื่อนำไปสู่เรื่องของการดื้อยาของเชื้อดื้อยาปฏิชีวนะ (17)

จากหลักฐานทางวิชาการ และการทบทวนวรรณกรรม ทำให้เห็นว่า การจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านยาในประเทศไทย มีปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่ของบริบททางสังคม กฎหมาย และความรู้ความสามารถของเภสัชกรเอง อย่างไรก็ตามยังขาดการศึกษาที่ระบุในเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีพื้นที่และเศรษฐกิจแตกต่างไปจากภูมิภาคอื่นๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมซึ่งกำลังพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต จึงทำให้คณะผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาพฤติกรรมของเภสัชกรใน

การถ่ายทอดปฏิชีวนะในครั้งนี้ อีกทั้งการศึกษาพฤติกรรมโดยใช้ วงล้อพฤติกรรม (Behavior change wheel) ถือเป็นแนวคิดใหม่ ที่ยังไม่เคยนำมาใช้ศึกษาพฤติกรรมของเภสัชกรชุมชน ในประเทศไทย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการนำแนวคิดใหม่นี้มาประยุกต์ใช้ เพื่ออธิบายพฤติกรรมของเภสัชกรในเขตพื้นที่ดังกล่าว อันส่งผลให้เกิดการอธิบาย ลักษณะการเกิดพฤติกรรมการถ่ายทอดปฏิชีวนะได้มากขึ้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 รูปแบบงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นเชิงพรรณนา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Studies) โดยมีประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ เกษตรกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ที่ให้บริการในร้านขายยาช่วง วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2562

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1. ประชากร ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ที่ให้บริการในร้านขายยาช่วงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2562

3.2.2. จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตรกรณีทราบจำนวนประชากรใช้สูตร (18)

$$n = \frac{p(1-p)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{p(1-p)}{N}}$$

โดยที่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

Z = ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า Z = 1.96

p = สัดส่วนของ ลักษณะที่สนใจในประชากร (กำหนด p = 0.5)

จากฐานข้อมูลของสำนักงาน กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่ามีจำนวนร้านยาประเภทข.ย.1 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ทั้งสิ้น 2,116 ร้าน (ดูตารางที่ 3.1) จึงสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการได้ ดังนี้

$$n = \frac{p(1-p)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{p(1-p)}{N}}$$
$$n = \frac{0.5(1-0.5)}{\frac{0.05^2}{1.96^2} + \frac{0.5(1-0.5)}{2116}}$$

$$n = 324.6$$

ดังนั้น ขนาดประชากรที่ต้องการอย่างน้อย 325 ร้าน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัย
ทำการส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจทั้งสิ้น 500 ร้าน

3.2.3. การสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มแบบ convenience sampling จากจำนวนร้าน
ยาในจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาคตะวันออก โดยขั้นแรกทำการสุ่มแบบ สัดส่วน quota
sampling โดยกำหนดสัดส่วนตามจำนวนร้านยาดัง ตารางที่ 3.1 จากนั้นทำการสุ่ม
แบบ simple random จากรายชื่อร้านยาในฐานข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการ
อาหาร และยา จากนั้น จึงส่งแบบสอบถามเพื่อเชิญชวนเข้าร่วมการวิจัย

ตารางที่ 3.1 อัตราส่วนร้านยา จำนวนร้านยาที่ต้องเก็บแบบสอบถามในแต่ละจังหวัดภูมิภาคตะวันออก

จังหวัด	จำนวนร้านยา	อัตราส่วน	จำนวนร้านยาที่ต้องเก็บแบบ สอบถาม
ชลบุรี	1,245	59	294
ระยอง	316	15	75
ฉะเชิงเทรา	166	8	39
ปราจีนบุรี	116	5	27
จันทบุรี	124	6	29
ตราด	82	4	19
สระแก้ว	67	3	16
รวม	2,116	100	500

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คัดเข้า และคัดออก ของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้
เกณฑ์คัดเข้า

- 1) เป็นเภสัชกรปฏิบัติงานในร้านยาประเภท ข.ย. 1 เท่านั้น
- 2) ปฏิบัติงานในร้านยาทั้งเต็มเวลา หรือ นอกเวลา
- 3) ร้านยาที่อยู่ในภาคตะวันออก

เกณฑ์คัดออก

- 1) ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน

3.3 เครื่องมือการวิจัย

การศึกษานี้ได้ทำการพัฒนาแบบสอบถาม จากงานวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณก่อนหน้า โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของเภสัชกร ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คุณวุฒิทางเภสัชศาสตร์ สาขาทางเภสัชศาสตร์ ประเภทร้านยา การดำเนิน งานตามมาตรฐานร้านยา และจังหวัดที่ตั้งร้านยา

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านความสามารถ (Capability) ในการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 14 ข้อ แบ่งเป็น คำถามเชิงบวก 13 ข้อ และคำถามเชิงลบ 1 ข้อ (ข้อ 2) ลักษณะของแบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) แบ่งระดับคะแนน 0-5 ตามความเห็นของผู้เข้าร่วมงานวิจัย โดยที่

- คะแนน 0 หมายถึง ไม่มีความเห็น
- คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- คะแนน 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
- คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- คะแนน 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย
- คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินแบ่งเป็นเกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงบวก และเกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงลบ

เกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงบวก

- เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 5 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 0 คะแนน

เกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงลบ (แปลงคะแนนให้เป็นบวก)

- เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 0 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 5 คะแนน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านโอกาส (Opportunity) ในการใช้ยาปฏิชีวนะของเกษตรกร ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 11 ข้อ จะแบ่งเป็น คำถามเชิงบวก 9 ข้อ (ข้อ 1, 4-11) และคำถามเชิงลบ 2 ข้อ (ข้อ 2,3) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) แบ่งระดับคะแนน 0-5 ตามความเห็นของผู้เข้าร่วมงานวิจัย โดยที่

คะแนน 0 หมายถึง ไม่มีความเห็น

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินแบ่งเป็นเกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงบวก และเกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงลบ

เกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงบวก

- เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 5 คะแนน

- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 0 คะแนน

เกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงลบ (แปลงคะแนนให้เป็นบวก)

- เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 0 คะแนน

- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 5 คะแนน

ส่วนที่ 4 ปัจจัยด้านแรงกระตุ้น (Motivation) ในการใช้ยาปฏิชีวนะของเกษตรกร ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 11 ข้อ แบ่งเป็น คำถามเชิงบวก 10 ข้อ (ข้อ 1, 2, 4-11) และคำถามเชิงลบ 1 ข้อ (ข้อ 3) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) แบ่งระดับคะแนน 0-5 ตามความเห็นของผู้เข้าร่วมงานวิจัย โดยที่

คะแนน 0 หมายถึง ไม่มีความเห็น

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินแบ่งเป็นเกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงบวก และเกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงลบ

เกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงบวก

- เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 5 คะแนน

- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 0 คะแนน

เกณฑ์สำหรับโอกาสเชิงลบ (แปลงคะแนนให้เป็นบวก)

- เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 0 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น = 5 คะแนน

ส่วนที่ 5 พฤติกรรม (Behavior) ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 14 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) แบ่งระดับคะแนน 0-5 ตามความเห็นของผู้เข้าร่วมงานวิจัย โดยที่

- คะแนน 0 หมายถึง ไม่มีความเห็น
- คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- คะแนน 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
- คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- คะแนน 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย
- คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินจะเป็นเกณฑ์สำหรับความสามารถเชิงบวกทั้งหมด

สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถ โอกาส ปัจจัยแรงกระตุ้น ต่อ พฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะ ใช้เกณฑ์ดังนี้

<u>ค่า r</u>	<u>ระดับความสัมพันธ์</u>
0.90-1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.70-0.90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.50-0.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.30-0.50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00-0.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

3.4 ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ใช้วิธีการหาค่า Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

1. ญ.อ.จกพจน์ เหมพรรณไพเราะ อาจารย์สาขาเภสัชกรรมคลินิก คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การศึกษา Specialized Fellowship infection disease Pharmacotherapy
2. ภก.อ.นันทพล วงศ์สุขเกษม วุฒิการศึกษา เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต
3. ญ.อ.มุกจรินทร์ หาญทรงกนิษฐ์ วุฒิการศึกษา เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเภสัชกรรมชุมชน

โดยให้ความเห็นชอบในแบบสอบถาม แต่ละข้อคำถาม ประกอบด้วยตัวเลือก 3 ตัว คือ แนใจว่าวัดได้ตามวัตถุประสงค์ให้คะแนน +1 , แนใจว่าวัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ให้

คะแนน -1 และไม่แน่ใจให้คะแนน 0 เพื่อตรวจสอบสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับ วัตถุประสงค์โดยค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.5 ถือว่ายอมรับได้ (19)

ผลการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า มีค่าดัชนีความตรงตาม IOC ของข้อ แบบสอบถาม ผ่านเกณฑ์ที่มาตรฐานกำหนด และมีบางข้อที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด ซึ่งได้ ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว (สามารถดูได้ตามภาคผนวก)

3.5 การเก็บข้อมูล

เริ่มจากการคิดแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามดังกล่าว จะทำการประเมิน content validity โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และทดสอบ reliability โดยการทำ pre-testing ในเภสัชกรร้านยา จำนวน 30 คน แบบสอบถามคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้ สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ยอมรับได้ ควรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า 0.7 (20) พบว่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนของปัจจัยด้านความสามารถในการดูแลการใช้ยา ปฏิชีวนะของเภสัชกรมีค่า เท่ากับ 0.817 ปัจจัยด้านโอกาสในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของ เภสัชกรมีค่า เท่ากับ 0.716 ปัจจัยด้านแรงกระตุ้นในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร มีค่าเท่ากับ 0.75 และในส่วนของด้านพฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรมี ค่าเท่ากับ 0.782 ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การเก็บข้อมูลของเภสัชกรร้านขายยาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 500 คน ซึ่งเลือกโดย การสุ่มแบบ convenience sampling จากคณะผู้วิจัย (ดังตารางที่ 3.1) ซึ่งแบบสอบถาม พร้อมเอกสารชี้แจงการวิจัย หลังจากนั้น ได้ทำการส่งโดยไปรษณีย์ให้แก่เภสัชกรในร้านยาที่ ได้รับการสุ่มเพื่อตอบแบบสอบถาม และส่งกลับมายังคณะผู้วิจัย ทั้งนี้ เภสัชกรสามารถตอบ กลับแบบสอบถาม ผ่านช่องทางออนไลน์ได้ โดยต้องระบุรหัสแบบสอบถามเพื่อเป็นการ ยืนยันว่าเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจากร้านยาที่ได้รับการสุ่ม

3.6 จริยธรรมงานวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับเอกสารการชี้แจงการวิจัย และยินยอมเข้าร่วมการตอบ แบบสอบถามงานวิจัย ตามข้อกำหนดของคณะกรรมการจริยธรรมงานวิจัย ซึ่งการศึกษาวิจัย นี้ ดำเนินการขอจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยโปรแกรมคำนวณทางสถิติสำเร็จรูปโดยมีสถิติที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อแสดงข้อมูล ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คุณวุฒิทางเภสัชศาสตร์ สาขาทางเภสัชศาสตร์ ประเภทร้านยา การดำเนิน งานตามมาตรฐานร้านยา และจังหวัดที่ตั้งร้านยา
2. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้าน ความสามารถ โอกาส แรงกระตุ้น และพฤติกรรม ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความสามารถ โอกาส แรงกระตุ้น และพฤติกรรม ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรโดยใช้ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's correlation) กรณีข้อมูลตัวแปรต่อเนื่องมีการแจกแจงไม่เป็นโค้งแบบปกติ จะใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ สเปียร์แมน (Spearman rank correlation coefficient)

3.8 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงแผนการดำเนินงาน

[illegible]

3.9 งบประมาณ

ตารางที่ 3.3 งบประมาณในการดำเนินงานวิจัย

ประเภทงบประมาณ	รายละเอียด	จำนวน (บาท)
งบดำเนินการ : ค่าวัสดุ	ค่าไปรษณียากร	3,000
	ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	4,000
งบดำเนินการ : ค่าใช้สอย	ค่าถ่ายเอกสารและรูปเล่มรายงาน	1,500
	ค่าจัดทำโปสเตอร์	500
รวม		9,000

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจไปร้านยาทั้งหมดจำนวน 500 ร้าน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 185 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับแบบสอบถาม (response rate) ร้อยละ 37 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง (ร้อยละ 73.5) มีอายุเฉลี่ย 32.98 ± 7.59 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 90.8) จบการศึกษาในหลักสูตร B.Pharm (หลักสูตร 5 ปี) ร้อยละ 57.8 และ Pharm.D. (หลักสูตร 6 ปี) ร้อยละ 42.2 โดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในสาขาบริหารเภสัชกรรม (ร้อยละ 43.8)

กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเภสัชกรประจำ ร้านยาเดี่ยว (ร้อยละ 77.3) ซึ่งจากการสำรวจทั้งหมด พบว่า มีร้านยาส่วนใหญ่ ผ่านมาตรฐาน GPP ขั้นที่ 1 ร้อยละ 55.1 ผ่านมาตรฐานเต็มรูปแบบ ร้อยละ 32.4 และผ่านมาตรฐานร้านยาคุณภาพเพียง ร้อยละ 12.4 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (N=185)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	
หญิง	136 (73.5)
ชาย	49 (26.5)
ระดับการศึกษาสูงสุด	
ปริญญาตรี	168 (90.8)
ปริญญาโท	17 (9.2)
คุณวุฒิทางเภสัชศาสตร์	
B.Pharm	107 (57.8)
Pharm.D.	78 (42.2)
สาขาทางเภสัชศาสตร์	
บริหารเภสัชกรรม	81 (43.8)
ไม่ระบุสาขา	64 (34.6)
วิทยาศาสตร์เภสัชกรรม	30 (16.2)
เภสัชกรรมสังคมศึกษาและบริหารเภสัชกิจ	10 (5.4)
ประเภทร้านขายยา	
ร้านขายยาเดี่ยว	143 (77.3)
ร้านยารูปแบบ Chain store	42 (22.7)
การดำเนินงานตามมาตรฐานร้านขายยา	
ผ่านมาตรฐาน GPP ปี 2561	102 (55.2)
ผ่านมาตรฐาน GPP เต็มรูปแบบ	60 (32.4)
มาตรฐานร้านยาคุณภาพ	23 (12.4)
จังหวัด	
ชลบุรี	124 (67)
ระยอง	21 (11.4)
จันทบุรี	9 (4.9)
สระแก้ว	9 (4.9)
ปราจีนบุรี	8 (4.3)
ตราด	7 (3.8)
ฉะเชิงเทรา	7 (3.8)

4.2. คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน

4.2.1 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถ (Capability)

ผลการวิเคราะห์ การประเมินความสามารถด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 185 ราย จากข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมี ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถ เท่ากับ 4.50 ± 0.52 คะแนน พิจารณาเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยจำแนกรายข้อดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านความสามารถของการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านขายยา

ความสามารถด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คำถามจากแบบสอบถาม	
1. เภสัชกรควรเป็นผู้จ่ายยา (Dispensing) ยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	4.46 ± 0.98
2. แพทย์ควรเป็นผู้สั่งจ่ายยา (prescribing) ยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	2.89 ± 1.59
3. ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการติดเชื้อระหว่างเชื้อไวรัสกับเชื้อแบคทีเรียในระบบทางเดินหายใจส่วนบนได้	4.50 ± 0.68
4. ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการท้องเสีย ที่ควรและไม่ควรใช้ยาปฏิชีวนะได้	4.56 ± 0.62
5. ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกบาดแผลที่ควรและไม่ควรใช้ยาปฏิชีวนะได้	4.57 ± 0.64
6. ท่านสามารถเลือกใช้ยาปฏิชีวนะได้ถูกต้องตามข้อบ่งชี้ในแนวทางการรักษา (standard guideline)	4.32 ± 0.69
7. ท่านสามารถอธิบายวิธีการใช้และผลข้างเคียงของยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วยได้	4.55 ± 0.58
8. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล	4.61 ± 0.56
9. ท่านตระหนักว่าการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลมีความสำคัญ	4.68 ± 0.63
10. ท่านคิดว่าประสิทธิภาพ (efficacy) ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อการเลือกใช้ยา	4.49 ± 0.54
11. ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งชี้ในแนวทางการรักษา (standard guideline) มีประโยชน์	4.57 ± 0.63
12. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	4.66 ± 0.56

ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านความสามารถของการจ่ายยาปฏิชีวนะในร้านขายยา (ต่อ)

13. การรับประทานยาปฏิชีวนะติดต่อกันจนหมดมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	4.89 ± 0.33
14. การให้ข้อมูลและวิธีการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างถูกต้องมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	4.91 ± 0.29
สรุปคะแนนความสามารถด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	
คะแนนเฉลี่ยรวมด้านความสามารถ	4.50 ± 0.52

4.2.2 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโอกาส (Opportunity)

ผลการวิเคราะห์ การประเมินโอกาสด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ตอบแบบสอบถาม จากข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนรวมเฉลี่ยเมื่อจำแนกตามโอกาส เท่ากับ 3.86 ± 0.57 คะแนน พิจารณาเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยจำแนกรายข้อดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านโอกาสด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านขายยา

โอกาสด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คำถามจากแบบสอบถาม	
1. ท่านคิดว่าการควบคุมการจ่ายยาปฏิชีวนะโดยใช้ใบสั่งแพทย์ทำให้เกิดการใช้ยาอย่างเหมาะสม	2.91 ± 1.44
2. ท่านคิดว่าการเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	2.49 ± 1.39
3. ท่านคิดว่าการได้ผลประโยชน์จากบริษัทฯ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	2.84 ± 1.79
4. ท่านคิดว่าการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมมากขึ้น	4.08 ± 1.09
5. ท่านคิดว่าการได้ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อดื้อยา ทำให้สามารถเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	4.56 ± 0.72
6. ท่านคิดว่านโยบายของกระทรวงสาธารณสุขในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	3.86 ± 1.16
7. ท่านคิดว่าความตระหนักรู้ของเภสัชกรมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	4.71 ± 0.52
8. ท่านคิดว่าประสิทธิภาพการทำงานเภสัชกรรมด้านโรคติดเชื้อ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	4.46 ± 0.81

ตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านโอกาสด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านขายยา (ต่อ)

9. ท่านคิดว่าประเภทยาปฏิชีวนะตามกฎหมายในร้านยา มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	3.96 ± 1.21
10. ท่านคิดว่าเครื่องมือ อุปกรณ์ในการส่งเสริมการใช้ยาปฏิชีวนะ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม	4.13 ± 1.06
11. ท่านคิดว่าความคาดหวังในผลการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	4.15 ± 1.02
สรุปคะแนนโอกาสด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	
คะแนนรวมด้านโอกาส	3.86 ± 0.57

4.2.3 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแรงกระตุ้น (Motivation)

ผลการวิเคราะห์ การประเมินแรงกระตุ้นด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ตอบแบบสอบถาม จากข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนรวมด้านแรงกระตุ้นเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 ± 0.62 คะแนน พิจารณาเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยจำแนกรายข้อดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านแรงกระตุ้นด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านขายยา

แรงกระตุ้นด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คำถามจากแบบสอบถาม	
1. ท่านมีความกังวลต่อสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะ	4.38 ± 0.93
2. ท่านมีความกังวลต่อผลการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะของผู้ป่วย	4.16 ± 1.09
3. ท่านมีความกังวลต่อรายได้ในการจ่ายยาปฏิชีวนะ	3.09 ± 1.60
4. ท่านมีความมั่นใจต่อแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อด้วยยาปฏิชีวนะ	4.10 ± 0.88
5. ท่านมั่นใจต่อสมรรถนะของท่านในการจ่ายยาปฏิชีวนะให้กับผู้ป่วย	4.28 ± 0.72
6. ท่านมั่นใจต่อนโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะในปัจจุบัน	2.94 ± 1.26
7. ท่านคิดว่าท่านสามารถรักษาโดยการใช้อย่างเหมาะสม	4.33 ± 0.64
8. ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะของคนไข้ให้เหมาะสมได้	3.74 ± 0.96

ตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านแรงกระตุ้นด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านขายยา (ต่อ)

9. ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการลดการใช้ยาปฏิชีวนะ	4.13 ± 0.92
10. ท่านมีส่วนร่วมในการเพิ่มความตระหนักรู้ในการใช้ยาปฏิชีวนะในชุมชน	4.20 ± 0.86
11. ท่านเป็นส่วนสำคัญในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะต่อการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะระดับประเทศ	3.61 ± 1.26
สรุปคะแนนด้านแรงกระตุ้นด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	
คะแนนรวมด้านแรงกระตุ้น	3.90 ± 0.62

4.2.4 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรม (Behavior)

ผลการวิเคราะห์การประเมินพฤติกรรมด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ตอบแบบสอบถาม จากข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนรวมด้านพฤติกรรมเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ± 0.59 คะแนน พิจารณาเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยจำแนกรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านขายยา

พฤติกรรมด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	ค่าเฉลี่ย ± ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คำถามจากแบบสอบถาม	
1. ท่านให้ข้อมูลการใช้ยาและการดื้อยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วย	4.37 ± 0.76
2. ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์การตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะ เพื่อใช้ยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	4.12 ± 0.78
3. ท่านเข้ารับการศึกษาดูเรื่องด้านการใช้ยาปฏิชีวนะและสถานการณ์การดื้อยาของเชื้อในปัจจุบัน	3.63 ± 1.16
4. ท่านจ่ายยาตามแนวทางการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ	4.30 ± 0.75
5. ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาในชุมชน	4.09 ± 0.87
6. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่เหมาะสมในปัจจุบัน	4.14 ± 0.80
7. ท่านสร้างความร่วมมือกับสหวิชาชีพในการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล	3.54 ± 1.26
8. ท่านได้ซักถามอาการและประวัติการติดเชื้อของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	4.66 ± 0.59
9. ท่านได้ซักถามประวัติการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	4.57 ± 0.67

ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้านพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในร้านขายยา (ต่อ)

10. ท่านได้ตรวจสอบการจ่ายยาปฏิชีวนะตามแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อ	4.39 ± 0.75
11. ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งใช้และตามความเหมาะสมของผู้ป่วยแต่ละราย	4.59 ± 0.58
12. ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ได้	4.39 ± 0.74
สรุปคะแนนด้านพฤติกรรมด้านการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ	
คะแนนรวมด้านพฤติกรรม	4.24 ± 0.59

4.3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman's Correlation Coefficient)

4.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจ่ายยาของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออก

จากการหาความสัมพันธ์ของ ความสามารถ โอกาส ปัจจัยกระตุ้น ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออก โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ สเปียร์แมน แสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

ปัจจัยด้านความสามารถ มีความสัมพันธ์ ทางบวก กับ พฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร ($r = 0.438$, $p < 0.01$) หมายถึง คะแนนรวมของความสามารถดีขึ้น ส่งผลให้ พฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะเหมาะสมมากขึ้น จัดเป็นความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ปัจจัยด้านโอกาส มีความสัมพันธ์ ทางบวก กับ พฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร ($r = 0.261$, $p < 0.01$) หมายถึง คะแนนรวมของโอกาสในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะดีขึ้น ส่งผลให้ พฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะเหมาะสมมากขึ้น จัดเป็นความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

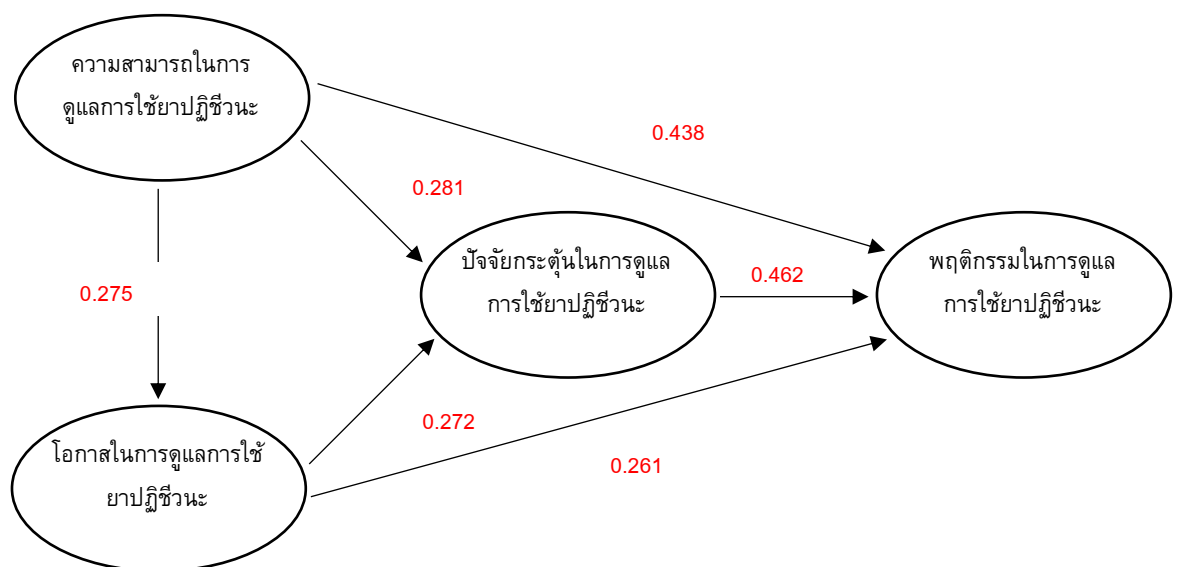
ปัจจัยด้านแรงกระตุ้น มีความสัมพันธ์ ทางบวก กับ พฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร ($r = 0.462$, $p < 0.01$) หมายถึง คะแนนรวมของปัจจัยกระตุ้นดีขึ้น ส่งผลให้ พฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะเหมาะสมมากขึ้น จัดเป็นความสัมพันธ์ระดับต่ำ

4.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถ โอกาส ปัจจัยกระตุ้น พฤติกรรมการดูแลการใช้ยา

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถ และปัจจัยกระตุ้น ในการดูแลการใช้ยา ปฏิชีวนะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.281, p < 0.01$) มีทิศทางขนาด (r) เป็นบวก หมายถึง คะแนนรวมของความสามารถในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะดีขึ้นส่งผลให้ปัจจัยกระตุ้นในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะดีขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถ และโอกาส ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.275, p < 0.01$) มีทิศทางขนาด (r) เป็นบวก หมายถึง คะแนนรวมของความสามารถในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะดีขึ้นส่งผลให้โอกาสในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะดีขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่าง โอกาส และปัจจัยกระตุ้นในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.272, p < 0.01$) มีทิศทางขนาด (r) เป็นบวก หมายถึง คะแนนรวมของโอกาสในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะดีขึ้นส่งผลให้ปัจจัยกระตุ้นในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะดีขึ้น

รูปที่ 4.1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสามารถ โอกาส ปัจจัยกระตุ้น และพฤติกรรมในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ

โดยสรุปปัจจัยด้านความสามารถ (C) โอกาส (O) แรงกระตุ้น (M) กับ ความสัมพันธ์ด้านพฤติกรรมและการใช้ยาปฏิชีวนะ (B) พบว่า ปัจจัยที่แสดงขนาดความสัมพันธ์ต่อกันมากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ด้านแรงกระตุ้น ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ กับ พฤติกรรม การดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ ($r = 0.462$) ปัจจัย ด้านความสามารถ ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ กับ พฤติกรรม การดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ มีขนาดความสัมพันธ์รองลงมา ($r = 0.438$) ในส่วนของปัจจัย ด้านโอกาส ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ กับ พฤติกรรม การดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก ($r = 0.261$)

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ผลจากการส่งแบบสำรวจไปให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 ราย แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามมาจำนวนทั้งหมด 185 ราย อัตราการตอบกลับแบบสอบถามร้อยละ 37 อาจเนื่องมาจาก ข้อจำกัดของความผิดพลาดของกระบวนการส่ง หรือ การได้รับแบบสอบถาม โดยจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าการเก็บข้อมูลงานวิจัยจากการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จะมีอัตราการการตอบกลับแบบสอบถามต่ำ โดยเฉลี่ยร้อยละ 20-65 เท่านั้น (21) ซึ่งนี่อาจจะเป็นข้อจำกัดหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้มากเพียงพอตามขนาดที่ได้คำนวณไว้

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวน 185 ราย มีอายุเฉลี่ย 32.98 ± 7.59 ปี และจบการศึกษาในหลักสูตร B.Pharm (หลักสูตร 5 ปี) เมื่อพิจารณาตามสาขาทางเภสัชศาสตร์พบว่า โดยส่วนมากสำเร็จการศึกษาในสาขา บริบาลเภสัชกรรม 81 ราย คิดเป็น ร้อยละ 43.8 ซึ่งในสาขานี้จะเน้นการเรียนการสอนด้านโรคติดเชื้อมากกว่าสาขาอื่น จึงอาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การประเมินด้านความสามารถการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูง (4.50 ± 0.52 คะแนน)

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะมาจากเภสัชกรประจำร้านขายยาเดี่ยวมากกว่าร้านขายยารูปแบบ chain store และส่วนใหญ่เป็นร้านที่ผ่านมาตรฐาน GPP ปี พ.ศ. 2561 (ร้อยละ 55.2) โดยมีร้านยาที่ผ่านมาตรฐานร้านยาคุณภาพเพียง ร้อยละ 12.4

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออก

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ พบว่าความสามารถเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับ พฤติกรรม การดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรมากที่สุด โดยมีค่า r เท่ากับ 0.438 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถนั้นอยู่ที่ 4.50 ± 0.52 จะเห็นได้ว่า

มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง การที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนเฉลี่ยดี ในด้านความสามารถแสดงว่าเภสัชกรนั้นค่อนข้างมีความรู้เรื่องหลักการเบื้องต้นของการจ่ายยาปฏิชีวนะที่เหมาะสม (พิจารณารายละเอียดแต่ละข้อได้จากแบบสอบถาม) ซึ่งสามารถประเมินได้ว่า เภสัชกรที่มีความรู้ ความสามารถ จะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ Maruxa Zapata-Cachafeiro และคณะ ทำการศึกษาความรู้ และทัศนคติของเภสัชกรชุมชน ในประเทศสเปน พบว่า ความรู้ และทัศนคติของเภสัชกรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชน (22)

ความสัมพันธ์ระหว่าง โอกาสในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านโอกาสที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร พบว่า ปัจจัยด้านโอกาสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรโดยมีค่า r เท่ากับ 0.261 ถึงแม้จะมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำแต่ก็ถือว่าโอกาสในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม ซึ่งโอกาสนั้นอาจจะเป็นทางด้านการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์ นโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ประสิทธิภาพการทำงานทางด้านโรคติดเชื้อ การได้ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อดื้อยา เป็นต้น จึงถือได้ว่า ปัจจัยด้านโอกาสเป็นบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม แต่ทั้งนี้ โอกาสบางอย่างก็เป็นปัจจัยแง่ลบซึ่งส่งผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะที่ไม่เหมาะสมได้ เช่น การเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วย หรือ แม้กระทั่ง การได้ผลประโยชน์จากบริษัทยา มีการศึกษาของ Gabriel M. Leung ที่ทำการศึกษาในประเทศฮ่องกงโดยใช้วิธี In depth analysis พบว่า แรงกดดันจากบริษัทยา และแรงกดดันจากการเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วยนั้นอาจส่งผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะไม่สมเหตุผลของเภสัชกร (22) สำหรับแบบสอบถามของผู้วิจัยในด้านโอกาสส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรก็ได้มีข้อคำถามเกี่ยวกับการเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วย และผลประโยชน์ที่ได้จากบริษัทยา ซึ่งเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกมีทั้งเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า ปัญหานี้ก็อาจจะยังไม่สามารถแก้ไขได้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือในการสร้างความตระหนักของเภสัชกรประจำร้านยาให้เห็นถึงผลเสียจากการจ่ายยาปฏิชีวนะไม่เหมาะสม มากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากบริษัทยา

ความสัมพันธ์ระหว่าง แรงกระตุ้นในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัย ด้านแรงกระตุ้นในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะ พบว่า แรงกระตุ้นเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับ พฤติกรรมโดยมีค่า r เท่ากับ 0.462 ผลการศึกษาที่ได้เป็นไปในทางเดียวกันกับการศึกษาของ Molly Courtenay และคณะ ศึกษาอิทธิพลของการสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะโดยพยาบาล และเภสัชกร โดยใช้

Theoretical Domains Framework และ COM-B model พบว่า แรงกระตุ้นในเรื่องความมั่นใจในแนวทางการรักษา มีผลสนับสนุนให้เภสัชกรเกิดการจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างสมเหตุผลมากขึ้น (23)

จุดเด่นของงานวิจัย

ผลการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ปัจจัยด้าน ความสามารถ โอกาส และแรงกระตุ้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออก แสดงให้เห็นว่า ความสามารถ โอกาส และแรงกระตุ้น ของเภสัชกร มีบทบาทสำคัญในการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล ซึ่งจากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมการป้องกันเชื้อดื้อยาได้ และนำไปประยุกต์เกี่ยวกับนโยบายป้องกันเชื้อดื้อยาได้

ข้อจำกัดของงานวิจัย

การศึกษานี้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพียงในส่วนของภาคตะวันออกเพียงส่วนเดียว และเภสัชกรร้านยาในภาคตะวันออกที่ผู้ทำวิจัยได้ตอบกลับแบบสอบถามเพียง ร้อยละ 37 ซึ่งถือว่าอัตราการตอบกลับน้อย ผลที่ได้จากการศึกษาอาจจะยังไม่สามารถนำไปอ้างอิงในกลุ่มประชากรที่เป็นเภสัชกรในเขตภาคตะวันออกได้

ข้อเสนอแนะของงานวิจัย

ควรเพิ่มการศึกษาในพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศไทยด้วย เพื่อขยายขนาดของกลุ่มประชากร และเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่ดี

ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะในโรงพยาบาลเอกชน เพื่อทราบถึง พฤติกรรมการใช้ยา เพื่อวางแผนพัฒนาการป้องกันเชื้อดื้อยาที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

1. Antimicrobial resistance: conserving life-saving medicines takes everyone's help [Internet]. World Health Organization. Available from: https://www.who.int/features/2013/amr_conserving_medicines/en/
2. Public Health England. Behaviour change and antibiotic prescribing in healthcare settings Literature review and behavioural analysis About Public Health England About the Department of Health. 2015;
3. Review T, Chaired AR, December N. Antimicrobial Resistance : Tackling a crisis for the health and wealth of nations. 2014;(December).
4. นิธิมา สุ่มประดิษฐ์, ศิริตรี สุทธิจิตต์, สิตานันท์ พูลผลทรัพย์, รุ่งทิพย์ ขวนชื่น, ภูษิต ประครองสาย. ภูมิทัศน์ของ สถานการณ์และการจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ อักษรกราฟฟิคแอนด์ดีไซน์; 2558.
5. Olaitan AO, Chabou S, Okdah L, Morand S, JM R. Dissemination of the mcr-1 colistin resistance gene. Lancet Infect Dis. 2016;16(2):147-149.
6. ภาณุมาศ ภูมาศ, ดวงรัตน์ โพธิ์, วิษณุ ธรรมลิขิตกุล, อาธร รวีไพบูลย์, ภูษิต ประครองสาย, สุกพล ลิ้มวัฒนานนท์. ผลกระทบด้านสุขภาพและเศรษฐศาสตร์จากการติดเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพในประเทศไทย: การศึกษาเบื้องต้น. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข. 2555;6(3):352-360.
7. นิธิมา สุ่มประดิษฐ์ เสาวลักษณ์ ชุนนางกูร ภูษิต ประครองสาย วิษณุ ธรรมลิขิตกุล. การกระจาย และการใช้ยาปฏิชีวนะของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คลินิกและร้านยา. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข. 2556;7(2):268-80.
8. Susan Michie MM van S and RW. The behaviour change wheel: A new method for characterising and designing behaviour change interventions. Arch Dermatol. 1985;121(7):929-30.
9. Budh Siltrakool. Community pharmacist competency to provide antimicrobial in Thailand 2017:page17
10. Ahmad A, Patel I, Mohanta GP, Balkrishnan R. Evaluation of self medication practices in rural area of town Sahaswan at Northern India. Annals of Medical & Health Sciences Research. 2014;4(Suppl.2):S73-S78. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4145522/?report=printable>.
11. Hawker JI, Smith S, Smith GE, Morbey R, Johnson AP, Fleming DM et al. Trends in antibiotic prescribing in primary care for clinical syndromes subject to national recommendations to reduce antibiotic resistance, UK 1995-2011. Journal of Antimicrobial Chemo. Available from: <http://jac.oxfordjournals.org/content/early/2014/08/01/jac.dku291.full>.
12. Skliros E, Merkouris P, Papazafiropoulou A, Gikas A, Matzouranis G, Papafragos C et

- al. Self-medication with antibiotics in rural population in Greece: a cross-sectional multicenter study. *BMC Family Practice*. 2010;11:58. Available from: <http://www.biomedcentral.com/1471-%0A2296/11/58>.
13. Apisarnthanarak A, Tunpornchai J, Tanawitt K, Mundy LM, Apisarnthanarak A, Tunpornchai J. Nonjudicious Dispensing of Antibiotics by Drug Stores in Pratumthani , Thailand. 2016;29(6):572–5.
  14. Darveau M, Ducharme-de C. Comparison of Methods of Measuring Pharmacy Sales of Antibiotics without Prescriptions in Pratumthani , Thailand Author (s): Anucha Apisarnthanarak , MD , Linda M . Mundy and MD Source : *Infection Control and Hospital Epidemiology* , Vol . 30 , No . 11 (November 2009), pp . Published by : Cambridge University Press on behalf of The Society for Healthcare Epidemiology of America Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/10.1086/647980> Comparison of Methods of Measuring Pharmacy Sales of Antibiotics without Prescriptions in Pratumthani , Thailand references. 2016;30(11):1130–2.
  15. Journal OA, Medicine T. Factors Influencing Clinician ’ s Antibiotic Prescribing Behaviors (APB) in Bangladesh : An In- Depth Review Using COMB Model. 2017;1(4):1–5.
  16. Sciences M. Assessment of Community Pharmacists ’ Knowledge , Attitude and Practice Regarding Non-Prescription Antimicrobial Use and Resistance in Thailand BUDH SILTRAKOOL Submitted to the University of Hertfordshire in partial fulfilment of the requirements for the degree of Master of Science by Research Department of Pharmacy October 2017. 2017;(October).
  17. Ry COMMENTA. Community pharmacists— Leaders for antibiotic stewardship in respiratory tract infection. 2017;(October):1–6.
  18. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย. 1972;1–8.
  19. ผศ.สุรพงษ์ คงสัตย์ อ. อธิชาธิ ธรรมวงศ์. การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) Mahachulalongkornrajavidyalaya University[Internet] Mcu. ac. th. 2016 [cited 16 February 2018]. Available from: http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php.
  20. Tavakol M, Dennick R. Making sense of Cronbach’s alpha. *Int J Med Educ*. 2011;2:53–5.
  21. Health P, Commission HE. อัตราการตอบกลับแบบสอบถาม ในการรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในงานวิจัยด้านพยาบาลศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์ Response Rate and Factors Associating Mailed Questionnaire Response Rate in Nursing Sciences and Public Health R. 2015;15(March).
  22. Zapata-Cachafeiro M, González-González C, Vázquez-Lago JM, López-Vázquez P, López-Durán A, Smyth E, et al. Determinants of antibiotic dispensing without a

- medical prescription: A cross-sectional study in the north of Spain. *J Antimicrob Chemother.* 2014;69(11):3156–60.
23. Courtenay M, Rowbotham S, Lim R, Peters S, Yates K, Chater A. Examining influences on antibiotic prescribing by nurse and pharmacist prescribers: A qualitative study using the Theoretical Domains Framework and COM-B. *BMJ Open.* 2019;9(6):1–10.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
จริยธรรมการวิจัย

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและไบนินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ๒๕/๒๕๖๒

(งบประมาณประจำปี ๒๕๖๒)

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับ

ชื่อข้อเสนอโครงการวิจัย : การศึกษาพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย COM-B model

สถาบันที่สังกัด : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย : นสภ.อติชาติ สุนทรปัญญาวิธ
 นสภ.จิรายา พูลรัตน์
 นสภ.พิชญา บุญบางจันทร์

ลงนาม

(เภสัชกรหญิง ดร.ณัฐฉิณี ธีรกุลกิตติพงศ์)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

หมายเลขรับรอง : ๒๕/๒๕๖๒

วันที่ให้การรับรอง : วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

วันหมดอายุรับรอง : วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกโดย COM-B model

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งตามหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ความรู้ ความสามารถ ทักษะคติ ปัจจัยกระตุ้น ที่ส่งผลต่อการสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะของเภสัชกรร้านยา ในภาคตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้การบริบาลทางเภสัชกรรมของเภสัชกรในร้านยา และเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความตระหนักรู้และแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรร้านยา ในภาคตะวันออก โดยได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย จาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสโครงการวิจัย : ๒๕/๒๕๖๒
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 48 ข้อ แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้
 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ส่วนที่ 2 ความสามารถ (Capability) ในการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร
 ส่วนที่ 3 โอกาส (Opportunity) ในการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร
 ส่วนที่ 4 แรงกระตุ้น (Motivation) ในการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร
 ส่วนที่ 5 พฤติกรรม (Behavior) ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร
3. ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับทราบข้อมูลการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ โดย เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ตามเอกสารแนบ
4. ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีเข้าร่วมการตอบแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ และสามารถยกเลิกการตอบแบบสอบถามได้ทันทีที่ร้องขอ โดยไม่มีผลต่อการเข้ารับบริการ
  - ยินดีเข้าร่วมการวิจัยและตอบแบบสอบถาม
  - ไม่ยินดีเข้าร่วมการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

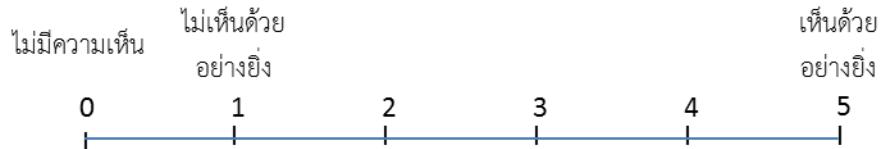
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล
2. อายุ .....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก
4. คุณวุฒิทางเภสัชศาสตร์ ☐ B.Pharm. (หลักสูตร 5 ปี)
☐ Pharm.D. (หลักสูตร 6 ปี)
☐ อื่นๆ.....
 สาขาทางเภสัชศาสตร์ ☐ ไม่ระบุสาขา
☐ วิทยาศาสตร์เภสัชกรรม
☐ บริบาลเภสัชกรรม
☐ เภสัชกรรมสังคมและบริหารเภสัชกิจ
5. ประเภทร้านขายยา
☐ ร้านขายยาเดี่ยว
☐ ร้านยารูปแบบ Chain store
6. การดำเนินงานตามมาตรฐานร้านขายยา
☐ ผ่านมาตรฐาน GPP ปี 2561
☐ ผ่านมาตรฐาน GPP เต็มรูปแบบ
☐ มาตรฐานร้านยาคุณภาพ
7. จังหวัดของร้านขายยา
☐ ชลบุรี
☐ ระยอง
☐ ฉะเชิงเทรา
☐ ปราจีนบุรี
☐ จันทบุรี
☐ ตราด
☐ สระแก้ว

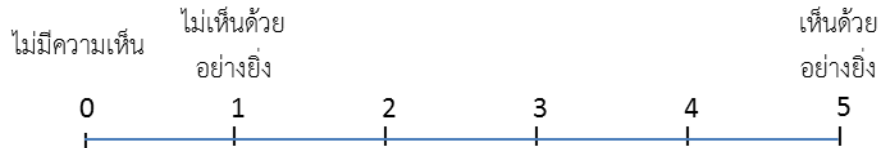
ส่วนที่ 2 ความสามารถ (Capability) ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

คำชี้แจง จงประเมินความสามารถด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่านโดยทำเครื่องหมาย X ลงในระดับคะแนนที่ตามความจริง โดย 0 หมายถึงไม่มีความเห็น 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง

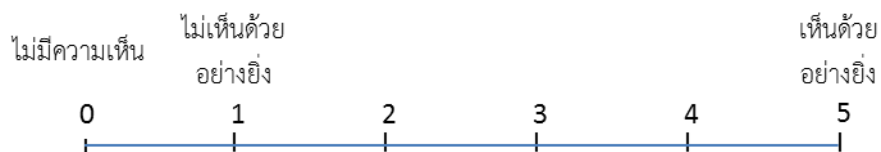
1. เภสัชกรควรเป็นผู้จ่ายยา (Dispensing) ยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น

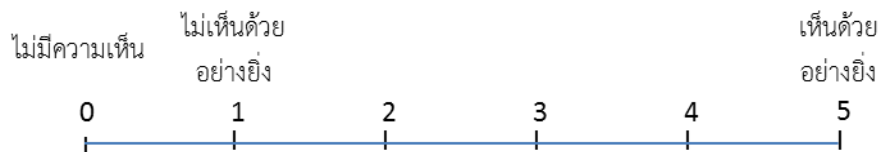
2. แพทย์ควรเป็นผู้สั่งจ่ายยา (Prescribing) ยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น

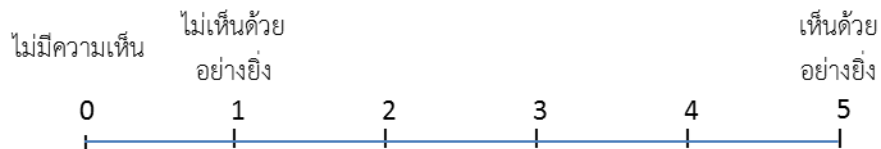
3. ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการติดเชื้อระหว่างไวรัสกับเชื้อแบคทีเรียในระบบทางเดินหายใจส่วนบนได้

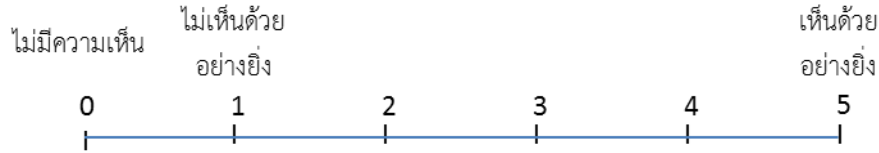
4. ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการท้องเสีย ที่ควรและไม่ควรใช้ยาปฏิชีวนะได้

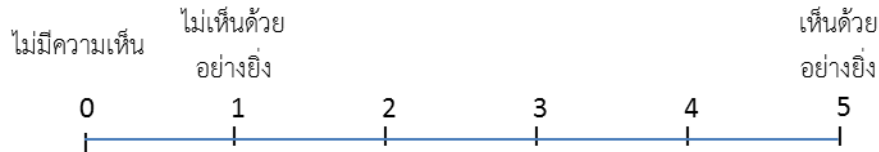
5. ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกบาดแผล ที่ควรและไม่ควรใช้ยาปฏิชีวนะได้

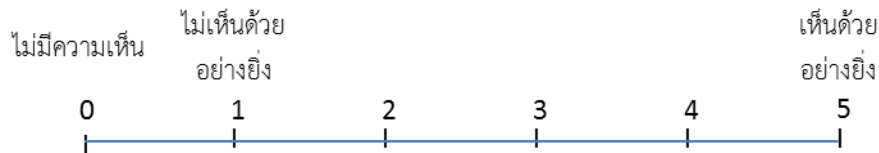
6. ท่านสามารถเลือกใชยาปฏิชีวนะได้ถูกต้องตามข้อบ่งใช้ในแนวทางการรักษา (Standard Guideline)

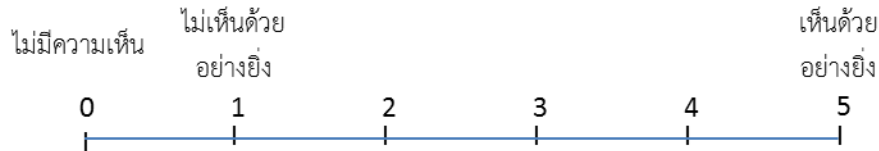
7. ท่านสามารถอธิบายวิธีการใช้และผลข้างเคียงของยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วยได้

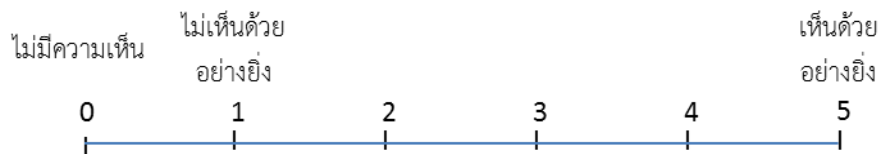
8. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใชยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล

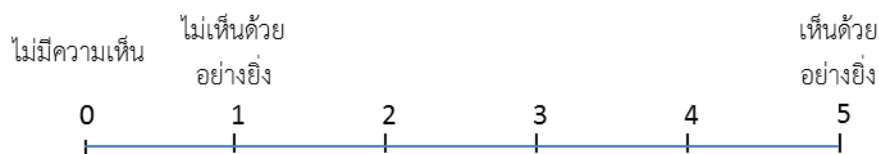
9. ท่านตระหนักว่าการใชยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลมีความสำคัญ

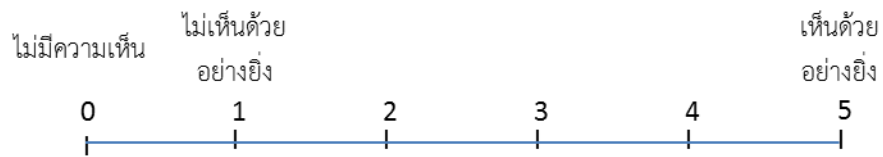
10. ท่านคิดว่าประสิทธิภาพ (efficacy) ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อการเลือกใชยา

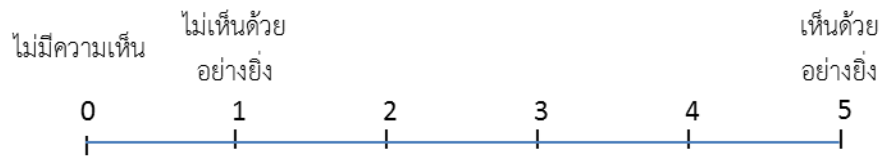
11. ท่านคิดว่าการใชยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งใช้ในแนวทางการรักษา (Standard Guideline) มีประโยชน์

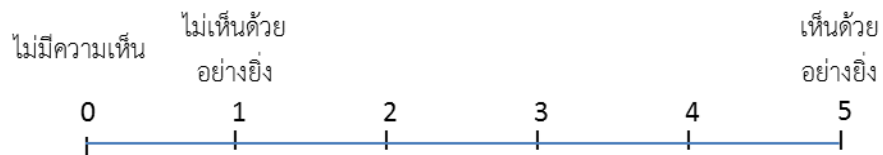
12. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย

13. การรับประทานยาปฏิชีวนะติดต่อกันจนหมดมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย

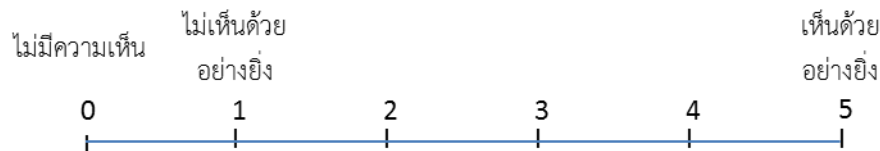
14. การให้ข้อมูลและวิธีการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างถูกต้องมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย

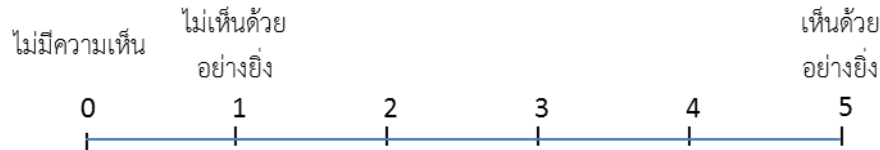
ส่วนที่ 3 โอกาส (Opportunity) ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

คำชี้แจง จงประเมินโอกาสด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่านโดยทำเครื่องหมาย X ลงในระดับคะแนนที่ตามความจริง โดย 0 หมายถึงไม่มีความเห็น 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง

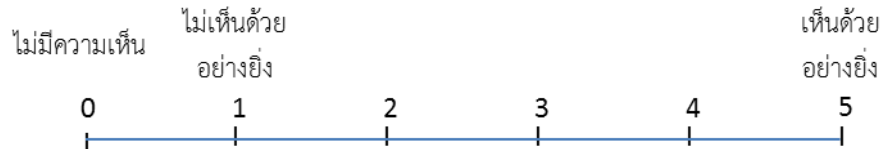
15. ท่านคิดว่าการควบคุมการจ่ายยาปฏิชีวนะโดยใช้ใบสั่งแพทย์ทำให้เกิดการใช้ยาอย่างเหมาะสม

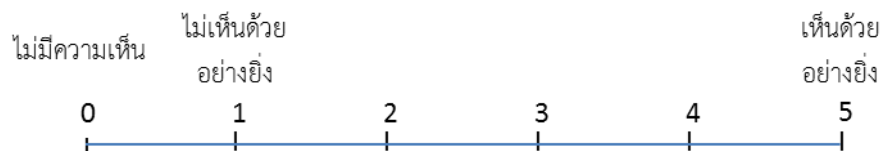
16. ท่านคิดว่าการเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ

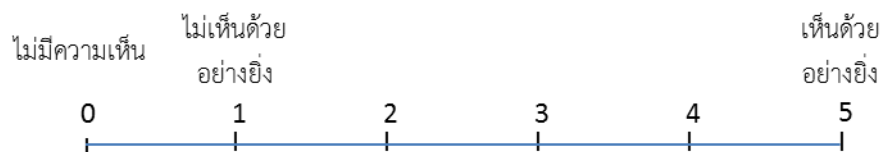
17. ท่านคิดว่าการได้ผลประโยชน์จากบริษัทฯ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ

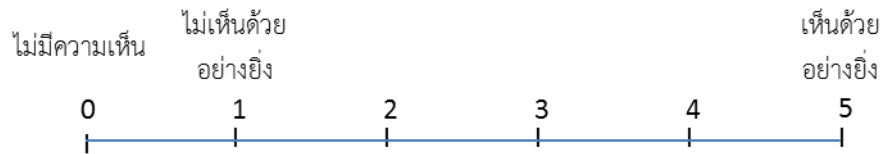
18. ท่านคิดว่าการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมมากขึ้น

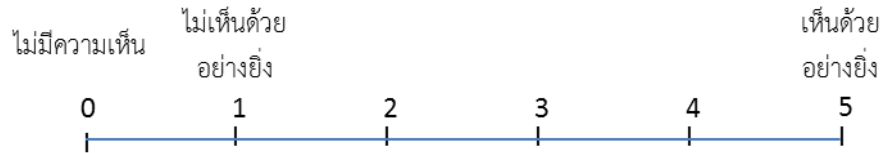
19. ท่านคิดว่าการได้ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อดื้อยา ทำให้สามารถเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม

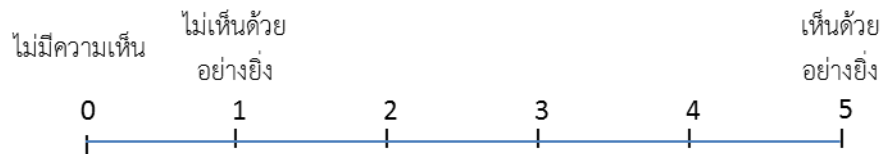
20. ท่านคิดว่านโยบายของกระทรวงสาธารณสุขในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ

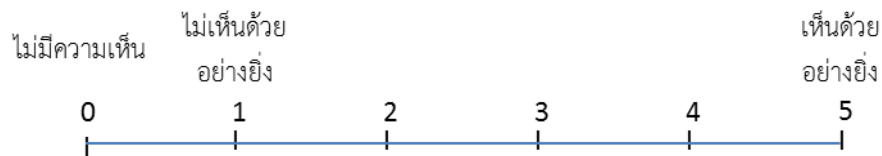
21. ท่านคิดว่าความตระหนักรู้ของเภสัชกร มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ

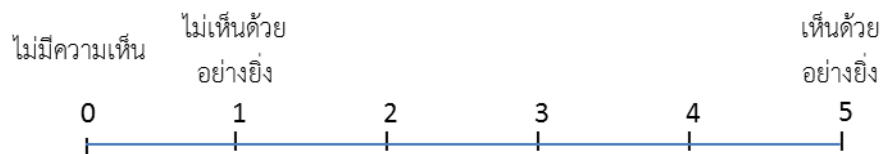
22. ท่านคิดว่าประสบการณ์การทำงานเภสัชกรรมด้านโรคติดเชื้อ มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ

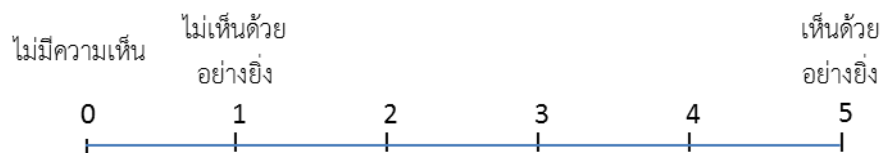
23. ท่านคิดว่าประเภทยาปฏิชีวนะตามกฎหมายในร้านยา มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ

24. ท่านคิดว่าการมีสื่อ อุปกรณ์ในการส่งเสริมการใช้ยาปฏิชีวนะมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม

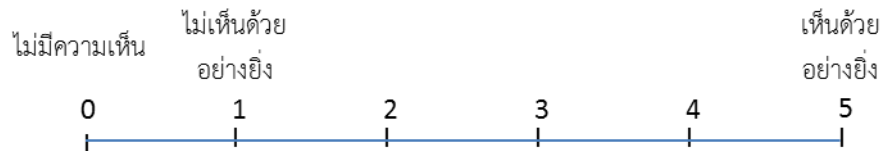
25. ท่านคิดว่าความคาดหวังในผลการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ

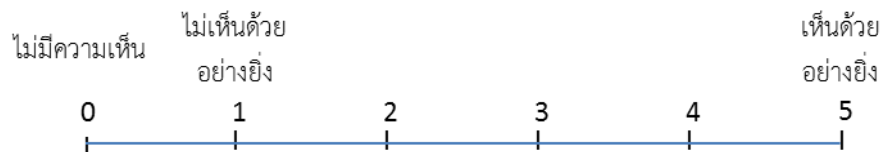
ส่วนที่ 4 แรงกระตุ้น (Motivation) ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

คำชี้แจง จงประเมินแรงกระตุ้นด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่านโดยทำเครื่องหมาย X ลงในระดับคะแนนที่ตามความจริง โดย 0 หมายถึงไม่มีความเห็น 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง

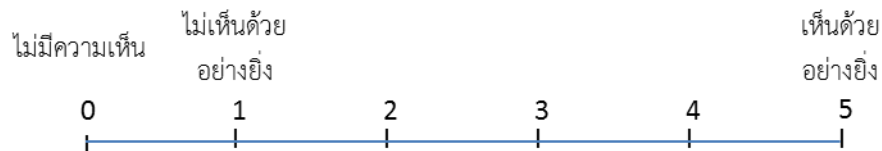
26. ท่านมีความกังวลต่อสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะ

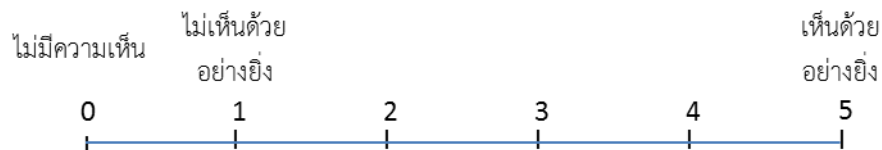
27. ท่านมีความกังวลต่อผลการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะของผู้ป่วย

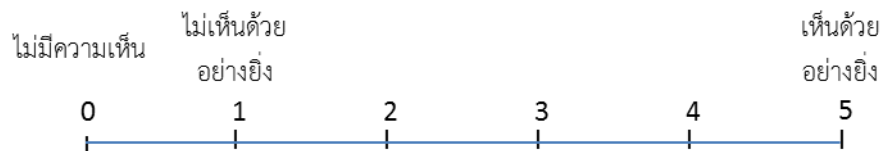
28. ท่านมีความกังวลต่อรายได้ในการจ่ายยาปฏิชีวนะ

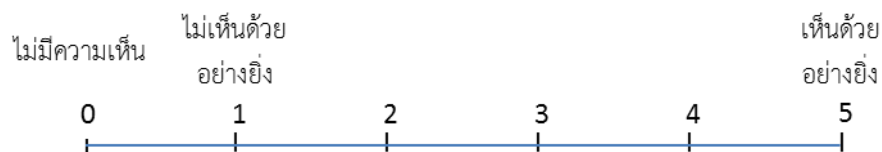
29. ท่านมีความมั่นใจต่อแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อด้วยยาปฏิชีวนะ

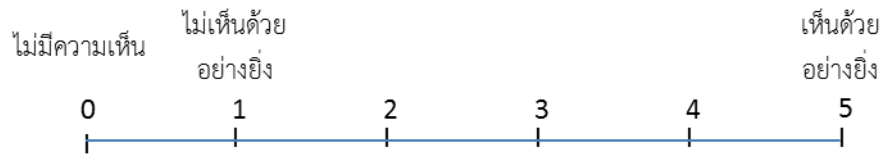
30. ท่านมั่นใจต่อสมรรถนะของท่านในการจ่ายยาปฏิชีวนะให้กับผู้ป่วย

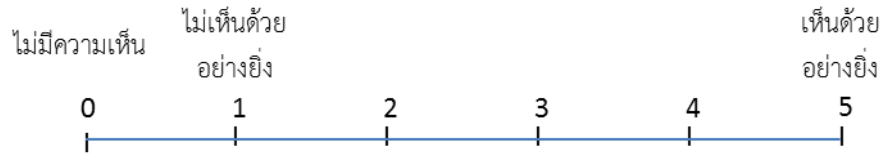
31. ท่านมั่นใจต่อนโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะในปัจจุบัน

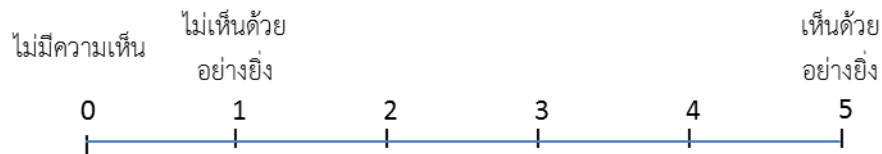
32. ท่านคิดว่าท่านสามารถรักษาโดยการใช้อย่างเหมาะสม

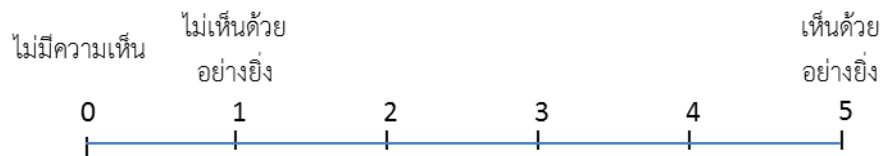
33. ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะของคนไข้ให้เหมาะสมได้

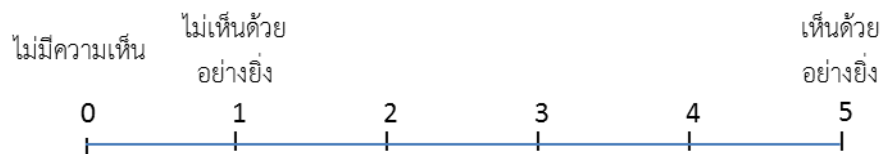
34. ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการลดการใช้ยาปฏิชีวนะ

35. ท่านมีส่วนร่วมในการเพิ่มความตระหนักรู้ในการใช้ยาปฏิชีวนะในชุมชน

36. ท่านเป็นส่วนสำคัญในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะต่อการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะระดับประเทศ

ส่วนที่ 5 พฤติกรรม (Behavior) ในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกร

คำชี้แจง จงประเมินพฤติกรรมด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่านโดยทำเครื่องหมาย X ลงในระดับคะแนนที่ตามความจริง โดย 0 หมายถึงไม่เคยปฏิบัติเลย จนถึง 5 หมายถึงปฏิบัติทุกครั้ง

37. ท่านให้ข้อมูลการใช้ยาและการดื้อยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วย

38. ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์การตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะ เพื่อใช้ยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม

39. ท่านเข้ารับการศึกษาดูเรื่องด้านการใช้ยาปฏิชีวนะและสถานการณ์การดื้อยาของเชื้อในปัจจุบัน

40. ท่านจ่ายยาตามแนวทางการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ

41. ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาในชุมชน

42. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่เหมาะสมในปัจจุบัน

43. ท่านสร้างความร่วมมือกับสหวิชาชีพในการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล

44. ท่านได้ซักถามอาการและประวัติการติดเชื้อของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง

45. ท่านได้ซักถามประวัติการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง

46. ท่านได้ตรวจสอบการจ่ายยาปฏิชีวนะตามแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อ

47. ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งใช้และตามความเหมาะสมของผู้ป่วยแต่ละราย

48. ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ได้

จบการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามงานวิจัย

ภาคผนวก ค

ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC)

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมินและให้คำแนะนำ

หัวข้อวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออก
โดย COM-B model

คำชี้แจง เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้
เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรง โดยได้กำหนด
เกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

นิยามศัพท์

ความสามารถ (capability) หมายถึง ความสามารถของเภสัชในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่าย
ปฏิชีวนะ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

ความสามารถทางร่างกาย (Physical capability) หมายถึง ความสามารถของเภสัชกรที่ เกี่ยวกับการ
การจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ รวมถึง ระดับการศึกษาเภสัชกร

ความสามารถทางจิตใจ (Psychological capability) หมายถึง ความสามารถของเภสัชกรด้าน
ทัศนคติ ความใส่ใจ และการตัดสินใจ ของเภสัชกร ในการการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ

โอกาส (Opportunity) หมายถึง โอกาสที่เอื้อให้เภสัชกรจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ แบ่ง
ออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

โอกาสทางกายภาพ (Physical opportunity) หมายถึง การเข้าถึงแหล่งข้อมูล กิจกรรมสนับสนุน
การจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ

โอกาสทางสังคม (Social opportunity) หมายถึง อิทธิพลทางสังคม วัฒนธรรม ภาษา ผู้ป่วย และ
บุคลากรการแพทย์ หรือบุคคลอื่นๆ ที่มีผลต่อการการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ ของเภสัชกร
หมายถึง แรงกระตุ้นที่มีผลให้เภสัชกรจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

แรงจูงใจแบบสะท้อนกลับ (Reflective Motivation) หมายถึง ความมั่นใจและความเชื่อมั่นของ
เภสัชกรต่อตนเอง และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ

แรงจูงใจแบบอัตโนมัติ (Automatic motivation) หมายถึง แรงกระตุ้นจากสัญชาตญาณของตัว
เภสัชกรเองในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่ายปฏิชีวนะ

พฤติกรรม (Behavior) พฤติกรรมที่เภสัชกรแสดงออกในการจ่ายยา และควบคุมดูแลการใช้จ่าย
ปฏิชีวนะ

สรุปผลการประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

(Index of item-objective congruence; IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ

หัวข้อวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออก

โดย COM-B model จากการประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัยด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ตรวจสอบ

ความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ข้อ	คำถามในแบบสอบถาม	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ค่าเฉลี่ย
ความสามารถด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
1	เภสัชกรควรเป็นผู้จ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	1	0	1	0.67
2	แพทย์ควรเป็นผู้สั่งจ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	1	0	1	0.67
3	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจส่วนบนระหว่างเชื้อไวรัสกับเชื้อแบคทีเรียได้	1	1	1	1.00
4	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกท้องเสียที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ใช่ได้	1	1	1	1.00
5	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกผลที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ใช่ได้	1	1	1	1.00
6	ท่านเลือกใช้ยาตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline หรือ ข้อเสนอแนะวิชาชีพของสมาคมวิชาชีพในประเทศไทย	1	1	0	0.67
7	ท่านสามารถอธิบายวิธีการใช้และผลข้างเคียงของยาปฏิชีวนะได้	1	1	0	0.67
8	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการ"กาใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล" (ตามนิยามของ WHO และ/หรือ บัญชียาหลักแห่งชาติ)	1	1	0	0.67
9	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลมีความสำคัญ	1	1	1	1.00
10	ประสิทธิภาพของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อการเลือกใช้ยา	1	1	1	1.00
11	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline มีประโยชน์ต่อการรักษา	1	1	1	1.00
12	การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	1	1	1	1.00
13	การรับประทานยาปฏิชีวนะติดต่อกันจนหมดมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	1	1	1	1.00
14	การให้ข้อมูลและวิธีการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างถูกต้องมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	1	1	1	1.00

ข้อ	คำถามในแบบสอบถาม	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ค่าเฉลี่ย
โอกาสด้านการดูแลผู้ป่วยชีวิต					
15	ท่านคิดว่าการควบคุมการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตโดยใช้ใบสั่งแพทย์ทำให้เกิดการจ่ายอย่างสมเหตุสมผล	1	1	1	1.00
16	ท่านคิดว่าการเรียกหาผู้ป่วยชีวิตของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยา	1	1	1	1.00
17	ท่านคิดว่าการได้ผลประโยชน์จากบริษัทมีผลต่อการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	1	0	1	0.67
18	ท่านคิดว่าการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์มีผลต่อการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตอย่างเหมาะสมมากขึ้น	1	1	1	1.00
19	ท่านคิดว่าการได้ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อดื้อยา ทำให้สามารถเลือกจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00
20	ท่านคิดว่านโยบายการควบคุมการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตมีผลต่อการเลือกจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	0	1	1	0.67
21	ท่านคิดว่าความตระหนักของเภสัชกรมีผลต่อการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	1	1	1	1.00
22	ท่านคิดว่าประสิทธิภาพการทำงานด้านเภสัชกรรมด้านโรคติดเชื้อมีผลต่อการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	1	1	1	1.00
23	ท่านคิดว่าประเภทยาผู้ป่วยชีวิตในร้านยามีผลต่อการเลือกจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	0	0	1	0.33
24	ท่านคิดว่าการมีสื่อ อุปกรณ์ในการส่งเสริมการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตมีผลต่อการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตอย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00
25	ท่านคิดว่าความคาดหวังในผลการรักษาของผู้ป่วยมีผลต่อการเลือกจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	1	1	1	1.00
แรงกระตุ้นในด้านการดูแลผู้ป่วยชีวิต					
26	ท่านมีความกังวลต่อสถานการณ์การติดเชื้อผู้ป่วยชีวิต	1	1	1	1.00
27	ท่านมีความกังวลต่อผลการรักษาของผู้ป่วยด้วยยาผู้ป่วยชีวิต	1	0	1	0.67
28	ท่านมีความกังวลต่อรายได้ในการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	1	1	1	1.00
29	ท่านมีความมั่นใจต่อแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อด้วยยาผู้ป่วยชีวิต	1	1	1	1.00
30	ท่านมั่นใจต่อสมรรถนะของท่านในการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตให้กับผู้ป่วย	1	1	1	1.00
31	ท่านมั่นใจต่อนโยบายการควบคุมการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตในปัจจุบัน	1	1	1	1.00
32	ท่านคิดว่าท่านสามารถรักษาโดยการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00
33	ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตของคนไข้ให้เหมาะสมได้	1	1	1	1.00
34	ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการลดการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิต	1	1	1	1.00
35	ท่านมีส่วนร่วมในการเพิ่มความตระหนักรู้ในการใช้ยาผู้ป่วยชีวิตในชุมชน	1	1	1	1.00
36	ท่านเป็นส่วนสำคัญในการดูแลการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตต่อการควบคุมการจ่ายยาผู้ป่วยชีวิตระดับประเทศ	1	1	1	1.00

ข้อ	คำถามในแบบสอบถาม	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ค่าเฉลี่ย
พฤติกรรมด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
37	ท่านคิดว่าการให้ข้อมูลการใช้ยาและการดื้อยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วยมีความจำเป็น	1	1	0	0.67
38	ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์การตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะ เพื่อใช้ยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00
39	ท่านไม่ได้มีการศึกษาต่อเนื่องในเรื่องการใช้ยาปฏิชีวนะและสถานการณ์การดื้อยาของเชื้อในปัจจุบัน	1	1	0	0.67
40	ท่านจ่ายยาตามแนวทางการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ	1	1	1	1.00
41	ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาในชุมชน	1	1	0	0.67
42	ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่เหมาะสมในปัจจุบัน	1	1	1	1.00
43	ท่านให้ความร่วมมือกับวิชาชีพในการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลเพื่อควบคุมการติดเชื้อ	1	1	1	1.00
44	ท่านได้ซักถามอาการและประวัติการติดเชื้อของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	1	1	0	0.67
45	ท่านได้ซักถามประวัติการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	1	1	1	1.00
46	ท่านได้ตรวจสอบการจ่ายยาปฏิชีวนะตามแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อ	1	1	1	1.00
47	ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งใช้และตามความเหมาะสมของผู้ป่วยแต่ละราย	1	1	1	1.00
48	ท่านสามารถจ่ายยาปฏิชีวนะโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ได้	1	1	1	1.00

IOC ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1 : ภาณุ.อ.จากุพัจน์ เหมพรรณไพเราะ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่า

ข้อ	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ความสามารถด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่าน					
1	เภสัชกรควรเป็นผู้จ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	/			
2	แพทย์ควรเป็นผู้สั่งจ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	/			
3	ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจส่วนบนระหว่างเชื้อไวรัสกับเชื้อแบคทีเรียได้	/			
4	ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกท้องเสียที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ใช่ได้	/			
5	ท่านสามารถซักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกแผลที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ใช่ได้	/			
6	ท่านเลือกใช้ยาตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline หรือ ข้อเสนอแนะเวชปฏิบัติของสมาคมวิชาชีพในประเทศไทย	/			
7	ท่านสามารถอธิบายวิธีการใช้และผลข้างเคียงของยาปฏิชีวนะได้	/			
8	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการ"กาใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล" (ตามนิยามของ WHO และ/หรือ บัญชียาหลักแห่งชาติ)	/			
9	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลมีความสำคัญ	/			
10	ประสิทธิภาพของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อการเลือกใช้ยา	/			
11	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline มีประโยชน์ต่อการรักษา	/			
12	การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	/			
13	การรับประทานยาปฏิชีวนะติดต่อกันจนหมดมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	/			
14	การให้ข้อมูลและวิธีการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างถูกต้องมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	/			

ข้อ	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
โอกาสด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่าน					
15	ท่านคิดว่า การควบคุมการจ่ายยาปฏิชีวนะโดยใช้ใบสั่งแพทย์ทำให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล	/			
16	ท่านคิดว่า การเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยา	/			
17	ท่านคิดว่า การได้ผลประโยชน์จากบริษัทยา มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	/			
18	ท่านคิดว่า การศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์มีผลต่อการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมมากขึ้น	/			
19	ท่านคิดว่า การได้ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อดื้อยา ทำให้สามารถเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	/			
20	ท่านคิดว่า นโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะมีผลต่อการเลือกใช้ยาปฏิชีวนะ		/		เดิมเป็น “นโยบายยาของกระทรวงสาธารณสุข”
21	ท่านคิดว่า ความตระหนักของเภสัชกรมีผลต่อการใช้ยาปฏิชีวนะ	/			
22	ท่านคิดว่า ประสิทธิภาพการทำงานด้านเภสัชกรรมด้านโรคติดเชื้อมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	/			
23	ท่านคิดว่า ประเภทยาปฏิชีวนะในร้านยา มีผลต่อการเลือกใช้ยาปฏิชีวนะ		/		เดิมเป็น “ประเภทของยาตามกฎหมาย”
24	ท่านคิดว่า การมีสื่อ อุปกรณ์ในการส่งเสริมการใช้ยาปฏิชีวนะมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม	/			
25	ท่านคิดว่า ความคาดหวังในการรักษาของผู้ป่วยมีผลต่อการเลือกใช้ยาปฏิชีวนะ	/			
แรงกระตุ้นในด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
26	ท่านมีความกังวลต่อสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะ	/			
27	ท่านมีความกังวลต่อผลการรักษาของผู้ป่วยด้วยยาปฏิชีวนะ	/			
28	ท่านมีความกังวลต่อรายได้ในการจ่ายยาปฏิชีวนะ	/			
29	ท่านมีความมั่นใจต่อแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อด้วยยาปฏิชีวนะ	/			
30	ท่านมั่นใจต่อสมรรถนะของท่านในการจ่ายยาปฏิชีวนะให้กับผู้ป่วย	/			
31	ท่านมั่นใจต่อนโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะในปัจจุบัน	/			
32	ท่านคิดว่า ท่านสามารถรักษาโดยการจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	/			
33	ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะของคนไข้ให้เหมาะสมได้	/			
34	ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการลดการใช้ยาปฏิชีวนะ	/			
35	ท่านมีส่วนร่วมในการเพิ่มความตระหนักในการใช้ยาปฏิชีวนะในชุมชน	/			

36	ท่านเป็นส่วนสำคัญในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะต่อการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะระดับประเทศ	/			

ข้อ	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
พฤติกรรมด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
37	ท่านคิดว่าทำให้ข้อมูลการใช้ยาและการดื้อยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วยมีความจำเป็น	/			
38	ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์การตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะ เพื่อใช้ยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	/			
39	ท่านไม่ได้มีการศึกษาต่อเนื่องในเรื่องการใช้ยาปฏิชีวนะและสถานการณ์การดื้อยาของเชื้อในปัจจุบัน	/			คำถามเป็นเชิงปฏิเสธ ต่างจากคำถามข้ออื่น ถ้าใช้เกณฑ์คำตอบเดียวกันในการตอบคำถามข้ออื่น อาจทำได้คำตอบที่ไม่เป็นความจริง
40	ท่านจ่ายยาตามแนวทางการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ	/			
41	ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาในชุมชน	/			
42	ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่เหมาะสมในปัจจุบัน	/			
43	ท่านให้ความร่วมมือกับสหวิชาชีพในการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลเพื่อควบคุมการติดเชื้อ	/			
44	ท่านได้ซักถามอาการและประวัติการติดเชื้อของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	/			
45	ท่านได้ซักถามประวัติการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	/			
46	ท่านได้ตรวจสอบการจ่ายยาปฏิชีวนะตามแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อ	/			
47	ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งใช้และตามความเหมาะสมของผู้ป่วยแต่ละราย	/			
48	ท่านสามารถจ่ายยาปฏิชีวนะโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ได้	/			

ลงชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

นายทพว วรศุภพ

(.....นันทพล วงศ์สุขเกษม.....)

วันที่ .....18 เมษายน 2562.....

IOC ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2 : ภก.อ.นันทพล วงศ์สุขเกษม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่า

ข้อ	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ความสามารถด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่าน					
1	เภสัชกรควรเป็นผู้จ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น		✓		
2	แพทย์ควรเป็นผู้สั่งจ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น		✓		
3	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจส่วนบนระหว่างเชื้อไวรัสกับเชื้อแบคทีเรียได้	✓			
4	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกท้องเสียที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ได้	✓			
5	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกแผลที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ได้	✓			
6	ท่านเลือกใช้ยาตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline หรือ ข้อเสนอแนะเวชปฏิบัติของสมาคมวิชาชีพในประเทศไทย	✓			
7	ท่านสามารถอธิบายวิธีการใช้และผลข้างเคียงของยาปฏิชีวนะได้	✓			
8	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการ"กาใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล" (ตามนิยามของ WHO และ/หรือ บัญชียาหลักแห่งชาติ)	✓			
9	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลมีความสำคัญ	✓			
10	ประสิทธิผลของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อการเลือกใช้ยา	✓			
11	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline มีประโยชน์ต่อการใช้ยา	✓			
12	การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	✓			
13	การรับประทานยาปฏิชีวนะติดต่อกันจนหมดมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	✓			
14	การให้ข้อมูลและวิธีการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างถูกต้องมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	✓			

ข้อ	ข้อความในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
โอกาสด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่าน					
15	ท่านคิดว่าการควบคุมการจ่ายยาปฏิชีวนะโดยใช้ใบสั่งแพทย์ทำให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล	✓			
16	ท่านคิดว่าการเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยา	✓			
17	ท่านคิดว่าการได้ผลประโยชน์จากบริษัทยา มีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ		✓		ผลประโยชน์ด้านกำไรน่าจะเหมาะสมกว่า
18	ท่านคิดว่าการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์มีผลต่อการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมมากขึ้น	✓			
19	ท่านคิดว่าการได้ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อดื้อยา ทำให้สามารถเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	✓			
20	ท่านคิดว่านโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะมีผลต่อการเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะ	✓			
21	ท่านคิดว่าความตระหนักรู้ของเภสัชกรมีผลต่อการใช้ยาปฏิชีวนะ	✓			
22	ท่านคิดว่าประสบการณ์การทำงานด้านเภสัชกรรมด้านโรคติดเชื้อมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	✓			
23	ท่านคิดว่าประเภทยาปฏิชีวนะในร้านยา มีผลต่อการเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะ		✓		
24	ท่านคิดว่าการมีสื่อ อุปกรณ์ในการส่งเสริมการใช้ยาปฏิชีวนะมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม	✓			
25	ท่านคิดว่าความคาดหวังในผลการรักษาของผู้ป่วยมีผลต่อการเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะ	✓			
แรงกระตุ้นในด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
26	ท่านมีความกังวลต่อสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะ	✓			
27	ท่านมีความกังวลต่อผลการรักษาของผู้ป่วยด้วยยาปฏิชีวนะ		✓		หมายถึงผลการรักษาจากการให้ยาหรือไม่ให้ยา ?
28	ท่านมีความกังวลต่อรายได้ในการจ่ายยาปฏิชีวนะ	✓			
29	ท่านมีความมั่นใจต่อแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อด้วยยาปฏิชีวนะ	✓			
30	ท่านมั่นใจต่อสมรรถนะของท่านในการจ่ายยาปฏิชีวนะให้กับผู้ป่วย	✓			
31	ท่านมั่นใจต่อนโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะในปัจจุบัน	✓			
32	ท่านคิดว่าท่านสามารถรักษาโดยการจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	✓			
33	ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะของคนไข้ให้เหมาะสมได้	✓			
34	ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการลดการใช้ยาปฏิชีวนะ	✓			
35	ท่านมีส่วนร่วมในการเพิ่มความตระหนักรู้ในการใช้ยาปฏิชีวนะในชุมชน	✓			

36	ท่านเป็นส่วนสำคัญในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะต่อการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะระดับประเทศ	✓			

ข้อ	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
พฤติกรรมด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
37	ท่านคิดว่าการให้ข้อมูลการใช้ยาและการดื้อยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วยมีความจำเป็น	✓			
38	ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์การตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะ เพื่อใช้ยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	✓			
39	ท่านไม่ได้มีการศึกษาต่อเนื่องในเรื่องการใช้ยาปฏิชีวนะและสถานการณ์การดื้อยาของเชื้อในปัจจุบัน	✓			
40	ท่านจ่ายยาตามแนวทางการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ	✓			
41	ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาในชุมชน	✓			
42	ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่เหมาะสมในปัจจุบัน	✓			
43	ท่านให้ความร่วมมือกับสหวิชาชีพในการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลเพื่อควบคุมการติดเชื้อ	✓			
44	ท่านได้ซักถามอาการและประวัติการติดเชื้อของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	✓			
45	ท่านได้ซักถามประวัติการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	✓			
46	ท่านได้ตรวจสอบการจ่ายยาปฏิชีวนะตามแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อ	✓			
47	ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งใช้และตามความเหมาะสมของผู้ป่วยแต่ละราย	✓			
48	ท่านสามารถจ่ายยาปฏิชีวนะโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ได้	✓			

ลงชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

จุมพิน งามพรรณไพเราะ

(จุมพิน งามพรรณไพเราะ)

วันที่ 18 เมษายน 2562

IOC ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3 : ญ.อ.มัจฉรินทร์ หาญทรงกนิษฐ์

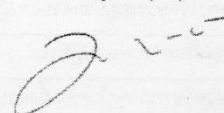
โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่า

ข้อ	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ความสามารถด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่าน					
1	เภสัชกรควรเป็นผู้จ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	✓			
2	แพทย์ควรเป็นผู้สั่งจ่ายยาปฏิชีวนะแก่คนไข้เท่านั้น	✓			
3	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกอาการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ ส่วนบนระหว่างเชื้อไวรัสกับเชื้อแบคทีเรียได้	✓			
4	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกท้องเสียที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ใช่ได้	✓			
5	ท่านสามารถชักประวัติผู้ป่วยเพื่อแยกผลที่ใช้ยาปฏิชีวนะและไม่ใช่ได้	✓			
6	ท่านเลือกใช้ยาตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline หรือ ข้อเสนอแนะเวชปฏิบัติของ สมาคมวิชาชีพในประเทศไทย		✓		ควรแยกประเด็น เป็น 2 ข้อ
7	ท่านสามารถอธิบายวิธีการใช้และผลข้างเคียงของยาปฏิชีวนะได้		✓		ควรแยกประเด็น เป็น 2 ข้อ
8	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการ"กาใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล" (ตามนิยาม ของ WHO และ/หรือ บัญชียาหลักแห่งชาติ)		✓		ควรแยกประเด็น เป็น 2 ข้อ
9	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลมีความสำคัญ	✓			
10	ประสิทธิภาพของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็นต่อการเลือกใช้ยา	✓			ควรนิยามศัพท์ เฉพาะของ ประสิทธิภาพ
11	ท่านคิดว่าการใช้ยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งชี้ใน standard Guideline มีประโยชน์ ต่อการใช้ยา	✓			
12	การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์ของยาปฏิชีวนะมีความจำเป็น ต่อผู้ป่วย	✓			
13	การรับประทานยาปฏิชีวนะติดต่อกันจนหมดมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	✓			
14	การให้ข้อมูลและวิธีการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างถูกต้องมีความจำเป็นต่อผู้ป่วย	✓			

ข้อ	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
โอกาสด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะของท่าน					
15	ท่านคิดว่าการควบคุมการจ่ายยาปฏิชีวนะโดยใช้ใบสั่งแพทย์ทำให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล	✓			
16	ท่านคิดว่าการเรียกหายาปฏิชีวนะของผู้ป่วยมีผลต่อการจ่ายยา	✓			
17	ท่านคิดว่าการได้ผลประโยชน์จากบริษัทมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	✓			
18	ท่านคิดว่าการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์มีผลต่อการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมมากขึ้น	✓			
19	ท่านคิดว่าการได้ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อดื้อยา ทำให้สามารถเลือกจ่ายยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	✓			
20	ท่านคิดว่านโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะมีผลต่อการเลือกใช้ยาปฏิชีวนะ	✓			
21	ท่านคิดว่าความตระหนักของผู้ป่วยมีผลต่อการใช้ยาปฏิชีวนะ	✓			ควรนิยามศัพท์เฉพาะของ ตระหนักรู้
22	ท่านคิดว่าประสิทธิภาพการทำงานด้านเภสัชกรรมด้านโรคติดเชื้อมีผลต่อการจ่ายยาปฏิชีวนะ	✓			
23	ท่านคิดว่าประเภทยาปฏิชีวนะในร้านยามีผลต่อการเลือกใช้ยาปฏิชีวนะ	✓			
24	ท่านคิดว่าการมีสื่อ อุปกรณ์ในการส่งเสริมการใช้ยาปฏิชีวนะมีผลต่อการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม	✓			
25	ท่านคิดว่าความคาดหวังในผลการรักษาของผู้ป่วยมีผลต่อการเลือกใช้ยาปฏิชีวนะ	✓			
แรงกระตุ้นในด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
26	ท่านมีความกังวลต่อสถานการณ์การดื้อยาปฏิชีวนะ	✓			
27	ท่านมีความกังวลต่อผลการรักษาของผู้ป่วยด้วยยาปฏิชีวนะ	✓			
28	ท่านมีความกังวลต่อรายได้ในการจ่ายยาปฏิชีวนะ	✓			
29	ท่านมีความมั่นใจต่อแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อด้วยยาปฏิชีวนะ	✓			
30	ท่านมั่นใจต่อสมรรถนะของท่านในการจ่ายยาปฏิชีวนะให้กับผู้ป่วย	✓			
31	ท่านมั่นใจต่อนโยบายการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะในปัจจุบัน	✓			
32	ท่านคิดว่าท่านสามารถรักษาโดยการใช้อย่างเหมาะสม	✓			
33	ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะของคนไข้ให้เหมาะสมได้	✓			
34	ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการลดการใช้ยาปฏิชีวนะ	✓			
35	ท่านมีส่วนร่วมในการเพิ่มความตระหนักรู้ในการใช้ปฏิชีวนะในชุมชน	✓			
36	ท่านเป็นส่วนสำคัญในการดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะต่อการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะระดับประเทศ	✓			

ข้อ	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
พฤติกรรมด้านการดูแลใช้ยาปฏิชีวนะ					
37	ท่านคิดว่าการให้ข้อมูลการใช้ยาและการดื้อยาปฏิชีวนะแก่ผู้ป่วยมีความจำเป็น		✓		
38	ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์การตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะ เพื่อใช้ยาปฏิชีวนะได้อย่างเหมาะสม	✓			
39	ท่านไม่ได้มีการศึกษาต่อเนื่องในเรื่องการใช้ยาปฏิชีวนะและสถานการณ์การดื้อยาของเชื้อในปัจจุบัน		✓		
40	ท่านจ่ายยาตามแนวทางการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ	✓			
41	ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาในชุมชน		✓		
42	ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่เหมาะสมในปัจจุบัน	✓			
43	ท่านให้ความร่วมมือกับสหวิชาชีพในการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผลเพื่อควบคุมการติดเชื้อ	✓			
44	ท่านได้ซักถามอาการและประวัติการติดเชื้อของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง		✓		
45	ท่านได้ซักถามประวัติการใช้ยาปฏิชีวนะของผู้ป่วยก่อนจ่ายยาปฏิชีวนะทุกครั้ง	✓			
46	ท่านได้ตรวจสอบการจ่ายยาปฏิชีวนะตามแนวทางการรักษาโรคติดเชื้อ	✓			
47	ท่านจ่ายยาปฏิชีวนะตามข้อบ่งใช้และตามความเหมาะสมของผู้ป่วยแต่ละราย				
48	ท่านสามารถจ่ายยาปฏิชีวนะโดยไม่มีใบสั่งแพทย์ได้	✓			

ลงชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

...มัจฉรินทร์ หาญทรงกนิษฐ์.....

วันที่ .....18/04/2562.....

ภาคผนวก ง
แบบฟอร์มรายงานการเงิน

แบบฟอร์มรายงานการเงิน

รายงานสรุปการเงิน

โครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยบูรพา

ชื่อโครงการ การศึกษาพฤติกรรมและการใช้ยาปฏิชีวนะของเภสัชกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้
COM-B model

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน นสอ.อดิชาติ สุนทรปัญญาภู

รายงานในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2562

ระยะเวลาในการดำเนินการ 5 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2562

รายรับ

จำนวนเงินที่ได้รับ 9000 บาท

รายจ่าย

รายการ	งบประมาณที่ตั้งไว้	งบประมาณที่ใช้จริง	จำนวนเงินคงเหลือ/ เกิน
1. ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	4,000	1,500	2,500
2. ค่าไปรษณียากร	3,000	5,300	-2,300
3. ค่าถ่ายเอกสารและ รูปเล่มรายงาน	1,500	2,600	-1,100
4. ค่าจัดทำโปสเตอร์	500	500	0

(.....นภัสพร.....)

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

ภาคผนวก จ
อักขรวิธี

Plagiarism Checking Report

Created on Nov 5, 2019 at 17:47 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1428709	Nov 5, 2019 at 17:47 PM	58210135@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	การศึกษาพฤติกรรมและการใช้ยาปฏิชีวนะของเกษตรกรชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ โดย COM-B model.docx	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				